

Britai Prošo Drausti Italus

ITALAI GRASINA PASAULINIŲ KARŲ

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

REIKALAUJA DAUGIAU DARBU

Washington. — Amerikos Darbo Federacija, numatydamą kad šalies prekyba pradeda gerėti, ir ateityje dar daugiau pasigerms, tvirtina, kad darbininkų sandymas nepradėjo eiti žingsnis į žingsnį pirmin su prkybos pažanga. Savo mėnasinėje peržvalgoje Amerikos Darbo Federacija sako:

"Viltis likusiems 1935 mėnams prekybos vadams išrodo šviesesnė; numatomi laimėjimai prekyboje turėtų būti pasidalinti su darbininkais formoje darbu ir padidimo algų, jei mes norime sukurti pastovų ir nuolatinį ekonominį atsigavimą. Paskutiniai keturi mėnesiai 1935 metų žada taip aukštą laipsnį industrinės veikmės ir pelno kaip bile tokio ilgio laikotarpis nuo 1930 metų suteikė."

Peržvalga toliaus nurodo kad 11 milijonų darbininkų dar nedirba ir sako: "Mes negalime tikėti kad didieji produktai viena gali pastatyti nedirbančius atgal į darbą industrijoje. Darbo valandos turbuti laipsniškai sutrumpintos; algos turi būti padidintos. Kiekvienas dabartinis darbininkų laimėjimas apsaugos ateitį steinančiuose mėnaisuose."

Peržvalga praneša kad "pleno pramonė parodo pelno pirmą kart nuo 1930 metų," kad dividendų mokesčiai pralenkė praeitus metus ant 11 milijonų dolerių," ir priduria kad, "su šiais ženklais padidėjusio industrinio pelno daug priguli ant darbininkų dėjimo pastangų išreikalauti didesnio uždarbio."

Toje peržvalgoje taipogi nurodoma jog ugio mašinų pardavimas pasididinęs ant 75 nuosimčių bėgyje pirmų šešių mėnų šių metų, automobilių pardavė puse milijono daugiau, ir mašinerijos pareikalavimas padidiejęs ant 47 nuosimčių.

GROBLINĖ N R A.

Washington. — Groblinė NRA, kuri veikia pratiesime kelio linkui pravedimo naujų įstatų kai sekanti Kongreso sesija prasidės pareiškė, jog dabartinėje, apkarpytoje NRA dirba 3042 jos raštinių darbininkai, kuriems yra išmokama \$650,000 į mėnasį.

Tuo laiku kai Suv. Valstijų Aukščiausias Teismas paneigė senąją NRA, joje dirbo 5547 visokie raštinių darbininkai ir jiems buvo išmokama \$984,346, į mėnasį.

Kiti veikiantį pagelbėjime netekusiems darbo darbininkams rasti darbą, tarpe 600 ir 700 žmonių, gavę darbus FERA pastogėse, Laukų Elektrifikacijos organizacijoje, WPA, ir kitose valdžios organizacijose. Kitą NRA darbininkai gavę darbus kitur.

Sakoma kad iki Sausio 1, 1936, Groblinėje NRA liksią tik iki 1500 asmenų.

Francija Svyruoja

Geneva, Švicarija. — Anglijos užrubežinių reikalų ministeris, Sir Samuel Hoare, Tautų Lygos posėdyje ragino Tautų Lygą, Italijos Etiopijos klausime, neleisti Italijai pulti Etiopiją. Jis pareiškė kad, "Britanija stoja už nuolatinį bendrą pasipriešinimą prieš visus neišprovokuotus puolimus." Jis tvirtino, kad Anglija esanti griežtai priešinga Italijos teripijoje žymios ekonominės koncesijos, bet Anglija sutinkanti kad būtų suteiktos Italijai Etiopijai padidimui. Kartu jis tvirtino, kad Anglija esanti ištikima Lygai ir viskam už ką Lyga stoja.

Didžiama mažų ir didelių 54 šalių yra linke palaikyti Anglijos nusistatymą, išrišimui klausimo: ar Lyga ir pasiliks tik vien "kalbantis" bejėgis kunas, ar dės visas pastangas ir galę, "truksluš," sulaikyti Italiją nuo puolimo Etiopijos? Francija vienok, nors ir nenori kad Italai pultų Etiopus, bet nenori ir su Italija susikivirėti.

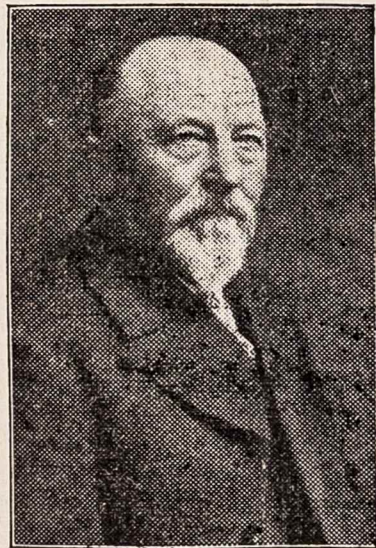
Į toki Anglijos pareiškimą Italija atsakė, "Jei Anglija laikysis tokio nusistatymo, tai kolonijinės peštyms gali virsti pasauliniu karu." Manoma kad Anglams tuojaus duosias dar aštresnį atsaką pats Mussolini.

Etiopijos delegacija reikalavo kad Lyga pasiųstų komisiją į Etiopiją ištyrimui ar Etiopija taip barbariškai elgiasi su Italais, ir pareiškė jog Etiopija yra pasirengusi priimti bile geros valios sumanymus.

ČUVO GELBĖDAMAS KATE

Bucyrus, O. — Dr. Delshmutt lipė medį gelbėti katę. Iškrito pats iš medžio ir prasimušė galva. Buvo nuveštas ligoniėn, bet mirė.

77 METŲ JAUNUMO

Martynas Jankus

Šiomis dienomis jam sukako 77 metai. Jis gyvena Bitienuose. Pradėjęs su pirmaisiais Aušrininkais dirbti Lietuvos labui, ir šiandiena uoliai rupinasi Mažosios ir Didžiosios Lietuvos reikalais.

SENATORIUS LONG MIRĖ NUO SŪVIO

Baton Rouge, Louisiana.

Akių gydimo specialistas, Dr. Carl A. Weiss, 30 amžiaus, Sekmadienyje, Rugsėjo 8, kaip 9:30 vakare, peršovė Louizianos Suv. Valst. Senatorių, Huey P. Long, einanti iš Valstijos rumų, po legislaturės posėdžio.

Šiame Valstijos Legislaturės posėdyje jis diktavos Legislaturai kokius įstatymus reikia perversi, ir legislatura elgėsi kaip jis sakė. Vienas iš bylių prieš legislaturą reikalavo perkelti Teisėją B. H. Pavy iš vieno Luizanos distrikto į kitą. Teisėjas Pavy yra Dr. Weiss uošvis. Kai Dr. Weiss peršovė Senatorių Long, tai senatoriaus apsaugotojas Rhoden keliais šuviais ant vietos nušovė Dr. Weiss. Senatorius irgi mirtinai peršautas. Po peršovimo į 30 valandų jis mirė.

2 STRAIKĖRIAI UZMUŠTI 15 SUZAIŠTŲ

Minneapolis, Minn.

Flour City Ornamental Works darbininkams išėjus ant straike iškylo riaušės tarpe policijos ir straikečių. Šuviai, plytos, ašarinės bombos ir pagaliai maišėsi ore. Du tapo užmušti ir penkiolika sukiai suzaistų. Daug buvo ir mažiau suzaistų.

STRAIKUOJA STAT- LERIO DARBININKAI

Keliolika dienų kaip straikuoja Clevelando Statler Viešbučio patarnautojai. Įviko jau keli susiremimai streikėrių su straiklaužiais. Rugsėjo 12-to, kaip 1:30 ryto, streikėriai užpulo aštuoniuos trokus vežančius anglius į viešbutį, akmenimis ir plytomis apdaužė, ir priverė grįšti atgal.

MOBILIZUOS ITALAI 20 MILIJONŲ KAREIVIŲ

Roma. — Mussolini rengiasi sumobilizuoti per 20 milijonų kareivių. Jauni ir seni turės imti ginklą ir stoti karan, jei karas prasidės.

PAKEITIMAI LIETU- VOS MINISTERIŲ KABINETE

Kaunas. — Atsistatydino Lietuvos Ministerių Kabinetas. Sudarytas naujas Kabinetas su Priemieru Tubelių, Ministerių Tarybos buvusiu pirmininku. Kabinetas tik tiek pasikeitė, kad Vidaus Reikalų Ministeriu paskirtas Generolas Čepikas ir Žemės Ukio Ministeriu, St. Putvinskas.

FEDERALĖS ĮSTAIGOS IDĖJO BILJONUS Į APYVARTĄ

Washington. — Valdžios kredito įstaigos idėjo \$8,147,398,644 ir pramonę, bankus ir namus nuo pradžios depresijos, praeša Suv. Valstijų Izdo Departmentas.

Ta suma buvo paskleista iki šių metų Lietuvos 31, per visokias valdžios įstaigas, dalinai bei visai sukurtas Federalės Valdžios šalies padėtes gerinimui, kuras įstaigas finansavo valdžia.

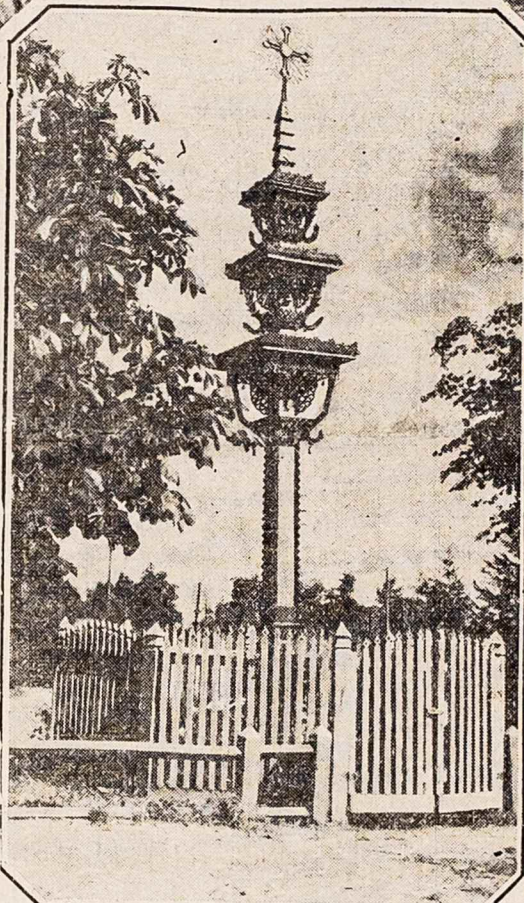
Metai atgal valdžia buvo tais pačiais keliais idėjusi \$6,644,433,536.

Izdo Departamento užrašai parodo kad iš \$8,147,644 paskleistų pinigų, takų mokėtojai sumokėjo \$4,505,591,555, o likusius suskolino valdžiai visokie investoriai.

Tarpe visokių valdžios išduotų paskolų, Liepos 31, š. m., valdžios paskolinta Home Owners Loan Corp., \$2,688,710,251; Federal Land Bankui, \$2,133,126,183; ir Reconstruction Finance Corp., \$1,366,546,897.

ETIOPIETĖS RENGIASI KARUI

Addis Ababa, Etiopija. — Etiopijos moterys rengiasi organizuoti "mirties batalioną" ir stoti į frontą, jei karas prasidės.

Viršuje: Kelias Per Lietuvos Laukus. Kairėje: Gražiai Išskaptuotas Pakelės Kryžius. Dešinėje: Martynas Balevičius, Kaunietis, Buvęs Akronietis.

Andrica in Lietuvoje

AMERIKOS JUDŽIAI LABIAUSIA
MĖGSTAMI LIETUVOJE

Pyčiai Parsiduoda Po 30 Centų

Rašo Theodore Andrica
Dėka "The Cleveland Press"
Vertė Nadas Rastenis

TVIRTINA KAD BUVO SUOKALBIS NUZUDYTI SEN. LONG

Baton Rouge, La. — Nuzudyto Senatoriaus Long šalininkai tvirtina, kad Long žudynė buvusi ne vieno Dr. Weiss sumanyta bet organizuotas darbas. Priešai Sen. Long traukė šiaudus; Dr. Weiss ištraukęs trumpą šiaudą ir jam reikė arba nušauti Long, arba buti pačiam nušautu. Einama prie tirinėjimo to gando.

ALASKOS KOLONISTAI RENGIASI ŽIEMAI

Palmer, Alaska. — Matuska apylinkėje lietingi orai praėjo, ir naujai nuvilkę iš Amerkos kolonistai rengiasi žiemai: kasami šuliniai, statomi namai, daromi keliai, ir gimė 11 vaikų: 3 vaikai ir 8 mergaitės.

LENKŲ RINKIMAI

Varšuva. — Tik perėjo Lenkijos rinkimai. Rinko naują Seimą. Bet kai nauja konstitucija neleidžia liuosai atstovaus rinkti, tai balsavimuose dalyvavo mažai pačių Lenkų. Balsavo tik valdininkai, ir žydai — pareikšdami savo palankumą.

Kaunas — (Krasa) — Štai keli dalykai kuriuos aš patyriau Kaune, sostynėje, ir kitur Lietuvoje:

Midaus, iš medaus ir alynių, Lietuvos tautinio gėralo, negalima buvo gauti kai aš čia atvykau. Pavasaris ir rudo esti geriausi ir veninteli lakai šiam galingam gėrimui.

Katne nėra gatviakarių, ir jų niekuomet nebus. Žmonės važiuoja autobusais.

Gėliničių lagai puošiasi sgurkais ir tomateis kartu su rožėmis ir gvaidikais.

Šiam rašytojui atrodo kad visi senos mados guminiai automobilii ratai buvo suvesti į Kauną ir naudojami po arkliais vežamoms "droškoms."

Ne taip kaip Lenkai Varšuvoj, Lietuviai nesugriovė Rusiško "Soboro" Kaune. Jie jį pertvarkė, ir dabar jis yra paverstas į igulos bažnyčią Kauno kareiviams.

Italiskos "gelaterijos," arba aiskriminės, užpludo Kauną ir Walt Disnio "Mickey Mouse" čia yra taip mėgstama kaip ir kitur Europoje. Kai aš buvau Kaune, ta filma buvo rodoma kartu su Sovietų filma.

Didžiama seno šilko, iš kurio Lietuvos moterys siuvasi tautiškus rubus — žiurustus ir šniuravones — yra atvešta iš Venicijos mainu už gintarą, kurio Lietuva yra pirmaeilinė gamintoja.

Judančių paveikslų Lietuvoje imti nevalia. Perdaug priešingų Lietuviams svetimsalių čia atvyko ir nufotografavo tik prasciausiai atrodančius ubagus ir apluzusius namus ir rodė filmas kaipo parodančias Lietuvą.

"Kaip jums patiktų jei mes matytum paveklus tik prasciausių New porko ir Chicagos namų kaipo perstatančius Suvienytas Valstijas?" valdininkas man tarė.

Apart Palestinos, Lietuva, aš tikiu, yra vienutinė šalis žydų sinagogos yra skaitomos tautiniais istoriskais paminkais. Faktinai, kaikurie mano ne-žydiški draugai sakė, kad senos dinės žydiškos sinagogos mažuose miesteliuose atstovauja tikra Lietuvos statybą kaip bile koki kiti namai.

Katalikų kunigas man sakė kad anti-Semitizmas yra beveik nežinomas Lietuvoje. Kaimuose Katalikų ir Žydų kapai ran-

(Tęsa ant 2 lapo.)

EKONOMINĖ PADĖTIS IR VALDŽIOS PARMĖNOS LIETUVOJE

Užsitęsiosios pasaulinės ekonominės depresijos sunkenybių taurė nepralenkė ir Lietuvos. Tai nors darbuščių Lietuvos žemdirbiai sugeba pasigaminti įvairių ukiškų gerybių daug daugiau negu jiems patiems reikia, bet neturi progos savo sunkaus darbo vaisius parduoti prideramomis kainomis.

Rudens laikui atėjus ukiniukai tenka nusivilti: turi daug ko parduoti ir tikisi su gautais pinigais užsimokėti mokesnius, paskolos nuosimčius ir padaryti ukės pagerinimus, o tuo tarpu jo produktų mažai kas teperka ir tenka parduoti pusvelčiui. Kad kainų žemumas paeina dėl rinkų užsidarymo svetur (ypač Vokietijos rinkos) ir dėl mažos vidutinės rinkos Lietuvoje, nes Lietuva neturi didelių miestų, ukininkas nėra linkęs tikėti.

Nusivylusį gi ukininką bet kam lengvo suerzinti ir sukirsiinti prieš Kauną, kaip miestą, ir net prieš krašto vyriausybę. Rugsėjo mėnesio gale panašaus pobūdžio nuotikis, kaip laikraščiai praneša, ir buvęs įvykęs Kauno apylinkėse: policijai tekę daryti tvarką kai suerzintas bursų kaimiečių bandęs pastoti kelią kitiems, kurie vežė produktus į miestą.

Tai apgailėtinas apsiereikišmas. Lietuvos Vyriausybė, kuri daro energingas pastangas surasti žemės ukio produktų pertekliui rinkas ir kuri ukininkams stengiasi padėti įvairiais būdais, toks nuotikis turėtų būti skaitomas neužtarnautas moralinis smugis.

Lietuvos Vyriausybė, nors ir matydama tų elementų kursitimo darbą, su visu rimtumu atsiliepia ir ukininkijos pagėdavimus. Vyriausybė persiorgaivavo, kad su nauja energija kovoti žemės ukio negaliavimus, kaip tatau ir matosi iš Lietuvos Telegramų Agentūros apturtėtos telegramos, kurią čia ištaisai paduodame:

“Kaunas, 6 Rugsėjo. Šiandien Prezidentas, Kabinetai atsistatydinus, pavedė naująjį sudaryti Tubelii. Naujai sudaryto Kabineto sudėtis liko ta pati, išskyrus Vidaus Reikalų ir Žemės Ukio Ministerius, kuriuos pakeičia Generolas Čaplikas ir Stasys Putvinškis. Naują Kabineta Prezidentas jau patvirtino. Tubelis “Eltai” padarytams pareiškime pabrėžė, kad vidaus ir užsienio politikoje Kabinetas laikysis tos pačios linkmės. Kabinetai teksia ypatingai padirbėti pagrindams šaies įstatymams galutinai sutvarkyti, įgyvendinti ir Tautos Atstovybei rinkti įstatymui parengti. Pališdamas ukininkų reikalus, Tubelis pabrėžė, kad ukininkų vardu rašyti lapeliai ne ukininkų įkvėpti. Tačiau pačių ukininkų pagėdavimuose yra nemaža sveikų minčių, kurias galima reikiai vykdyti. Dėl lito Tubelis pareiškė: pastovumas pinigų yra mūsų viso gyvenimo pastovumas, todėl lito vertė turi likti pastovi.”

Lietuvos Pasituntinybės Informacijos Skyrus Washington, D.C.

MYSLĖ. — Toli žirgas žvengia, arti jo kamanos skamba. Perkunas.

KORESPONDENCIJOS

AKRON

Siomis dienomis buvo rastas negyvas Adomas Alšauskas, po antrašu 930 Lane Street. Jis buvo 50 metų amžiaus. Mylėjo išsigerti. Nors turėjo gerą darbą, bet jo nepaisė, tai ir neteko. Prie jokių draugijų nepriklausė ir apdraudus neturėjo. Ką uždirbdavo, pragerkšnodavo. Dektinėlė ir gyvybės stygas pakirto. Neliko kam rupintis jo šaltu kumu. Su žmona persikyrė 1922 metais. Rodos ji dabar gyvena Chicagoje. Jo brolis, Jurgis, gyvena Grand Rapids, Michigan, ir pusbrolis, Juozas Rnoška, Akrono. Kai nėra kam laidotuvėmis rupintis, gal rupinsis miestas. Gaila kad yra žmonių nesirupinančių savo likimu. Gaila ir velionio.

Baigė jis savo gyvenimą vargingai. Lai buna jam bent lengva šį žemelė.

Ilganosis.

KAS KUR BUVO IR KAS KĄ MATE

Pas ilgų metų “Dirvos” skaitytoją ir Akroniečių mylimą p. J. Roką iš Chicagos atslankė jo šeimos draugas, p. Ignas Staškus su žmona. pp. Rokų sunus, Inžinierius, Pranas Rokus, aprodė sveičiams vietos gumo dirbtuves kuriose zepelinai yra daromi; parodė taipogi ir Akrono parkus ir ežerus, kurių yra apie 18 arti Akrono pp. Staškunai taipogi aplankė savo kaimynus iš Lietuvos: p. Igno Jasiuno šeimą, pp. Kriščiukaičius, ir Jurgi Talalą, pp. Rokams pp. Staškunai buvo brangūs sveičiai; nes jie kartu 1937 metais atvažiavo iš Lietuvos. Jie paeina iš Meilunų Kaimo, Ukmergės Apskricio. Abi šeimos pasilaikančios. Gyvendamos atskiruose miestuose, šios dvi šeimos per ilgus metus buvo nesimatė, tai šių metų Darbo Diena ir pasimatymas bus ilgai atmintina. Sveičiams Akronas labai patiko.

A. Kubilienė (Bartkiutė) su savo pussere, p-le. Balčiute, Darbo Dienoje, lankėsi Chicagoje, pirmoji pas savo brolių, p. Bartkų, o antroji pas savo tetą, ponį Veroniką Balsienę. Viešnioms ten buvo išskeltos karališkos vaišės. Viešnios Chicagoje apžiūrėjo Sv. Kazimero Ligoninę ir Lietuvių kapines. Taipogi apžiūrėjo Dariui-Girėnui pastatytą paminklą. Paminklas esąs labai gražus ir įspūdingas; aplinkui jį viskas esąs gerai ir gražiai sutvarkyta. Nėt svetimtaučiai automobiliai sustoję išlipa ir eina gėrėtis mūsų didvurių paminklu. Jos sako, kad visi Lietuviai turi prisidėti prie gražiai palaikymo to paminklo. Sako jos: Juk Darius-Girėnas tai nė Grigaitis-Vaitkus, kurie jau praleido \$40,000.00, ir vos pasiekė New Yorką!

Jos taipogi aplankė savo giminaitį, Inž. Antaną Kalvaitį, M. ir O. Palulionius, O. Bakučienę, A. Masalskius, Grybus, ir kitus gimines ir pažįstamus. Akrono susirgo Vlodo Vasiliausko sesuo. Jį gydosi Peoples

Ligoninėje. Linkėtina greito pasveikimo. Mes gi, Akroniečiai, kas savaitę laukiame brangios viešnios iš Clevelando — “Dirvos”. Kai ji kas Penktadienį mus aplanko, tai papasakoja daug visokių žinių-žinelių. Dabar mes jos laukiame ateinant šį Penktadienį. Kalnas.

DAYTON

Kai šių metų Birželio mėnasyje lakunas Vaitkus pasiekė New Yorką ir pažadėjo skristi į Kauną, tai čia buvo atsiradę keletas tokių kurie šukavo, “Ką dabar “Dirvos” redaktorių, p. Karpius, sakys?” Bet “Dirvos” redaktorių nenusigando; jis taip rašė kaip ir nuo pradžios, kad tas antras skridimas yra niekas daugiau kaip tik socialistų papos mulikijada ir uždarbiavimas.

Dabar jau ir tie mūsų rėksniai nutylo ir nuleido nosis. Jie nenoroms dabar turi pripažinti kad “Dirvos” redaktorių teisingai pranešavo. Didžiama Lietuvių duoda pagarbos žodi “Dirvai” už tai, o kaikiurie sako, kad p. Karpius turėtų gauti nuo Lietuvos vyriausybės ir kitą medalį už teisingą pranešytę. J. A. U.

LIETUVIS MULTI CLEANER

geriausias ir parankiausias valytojas visokiems daiktams: valo drapanas, rakandus, visokius daiktus, ir net labai geras maudymuisi maudynėje (vanioje). Ji galima vartoty tukstančiams atskirų reikalų, ir nereikia pikirti kotokijų valytojų atskiriems reikalams. Kaina, tik 25c. Su prisuntimu — 50c. Agentams ir pardavėjams teikiamas geras nuosimtis. Kreipkites: “Lietuvis Multi Cleaner”, J.K.M., 8713 Avalon Bldg, Los Angeles, Calif.

J. ŽEMANTAUSKAS

Viešas Notaras Užrašo “Dirva”, “Vienybę” ir kitus tautinius laikraščius, 130 CONGRESS AVE. WATERBURY, CONN

NEBUK ŽILAS!

Stebuklingos Gyduolės, kurios Pa-
naukina žilumą, Plaukų Šlinkimą ir
Pleiskamas. Šias gyduoles privaleto
turti kiekvienas turis žyla, slenka
arba pleiskanuoja plaukai. Nėra
nieko už jas geresnio iki šiol išras-
ta. Specialis introdukcijos pasiuly-
mas: didelis \$2 pakelis tik už \$1.
Užsisakykite šiandien ir suteapylkite
\$1. Jeigu nebusit pilnai patenkinti
jams pinigai bus sugrąžinti.
Reikalaujiam Agentų
J. SKINDER Dept. C
Box 251 Clinton, Ind.

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy
1117 E. 79th Street
(Kampas Pulaski Ave.)

Praneš savo tautiečiams kad mano aptieka perkelta nuo 8121 Sowerski avenue į naują vietą, 1117 East 79th Street. Taip kaip ir praėjtyje, užlaikome visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo aštriojo užsienėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaidų, dedervinių, nevirsikinimo vidurių, užkietėjimo vidurių, kosulio, kataro, lytiškų nusilpnėjimų, visokių lytiškų ligų, nerviškuo, nemigės ir visokių kitokių ligų. (18)

C. PAKELTIS APTEIKA
1117 E. 79 St. Cleveland, O.
Telef. ENd. 8533 ENd. 8534
Aptieka atdara 7 dienas savaitėje.
(Ypatiskai mane galit matyt nuo 9-12 ryto ir 5-11 vakare)

AIDUŽIAI

Atėjo vasara žalia. Saulė su mylinčia galia Barsto jautriąsias gėleles, Bučiuoja mėlvas akeles. Banguoja žydintys linai. Gyvybė džiaugias gėlėse. Linksmieji saulės spinduliai žaidžia gyvoje akyse. Rugeliai noksta pašilėj. Plaštakės siuva virš žiedų. Klūpoja kryžius pakelėj. Ir klausos plustančių aidų. Zydrynėj skraido ežerai. Ar jie paklydę ar girti? Pakluonėj ošia jovarai. Jie atsiološ ir tvirti. Mergytės lengvos kaip drugiai. Po baltakakliu berželiu Susikabinusios smagiai žaidžia, tai žaidžia “Uodeliu”. Šviesus gerumas širdyje. Bitės ir akys ant žiedų. Tie vyturėliai danguje. Taip vaikiškai gieda be gaidų. Plaukiau lėkštų laukų ežia. Noris dainuoti ir mylėt, Džiaugtis su saule ir rože, Visais laukų žiedais žyrdt

Kaz. Račionas.

GRAZUS RYTAS

Gražus Rytas, Sautė teka, Paukščiai pagiriuosė šneka, Oras toks tykus. Gaidžiiai sparnais suplasnojo, Ryto žadą užgiedojo, Sukėlė visus

Taip gražu ir taip malonu, Lyg tarytum šimtas monų Kimba už širdies. Tiktai gaila, kad medelių Spalva žaliųjų lapelių Runda po nakties.

Tiktai gaila vasarėlės, Kad ateis tuoj rudėnėlis, Rugsėjo pradžia, Kėd puls žiauriam miškužėliui Žiaurus šiaurės vėjužėlis, Mums rudens vadžia.

Kad ateis nemalonumai Ant kelių, takų klampumai — Vieni purvynai. Kad žmogus nors dirbt šoki, Bet pradėjus jau nemoki — Kur eit nežinai.

O pagaliaus ateis šaltis — Aprabstys mus sniegas baltas, Ziema prasidės. Visur stosis vėlei druta, Bus kas buvo lyg nebuta, Ausys mums spirgės.

Ir taip bėgs diena po diena, Mes tarmausim gamtai vienai, O daugiaus niekam. Ir mes visi prigulėsim, Vis kasdiena dirbinėsim Ateities laikams.

Tysleva.

E I S I M E

Žiba, šviečia mūs jaunystė, Lenkias kliutys po mus kojų. Kasgi mums neduos išvysti Laimę žadantį rytojų?!

Jau užtenkamai kentėję Nuo melų ir apgavysčių Mes pradėsim naują erą. Tik į darbą eik, jaunyste!

Mus pailsę juodos rankos, Nuo sunkių darbų pulsėtos, Išnaikins tą kietą vargą Ir nelaimių piktas šėklas.

Eisim, broliai, minių minioms Stot prieš mūsų sunkią dalį O įkaitę mus krutinės O įkaitę mus krutinės Lai iš miego visus kelia!

Keidošių Onutė.

VILNIJOS VARGAI

Vanduo Po 3 Skatikus

Vilnius. — Kadaiše Vilniuje buvo daug miesto šulinių — pumpų, iš kur neturtingieji gyventojai galėjo nemokamai vandens atsinešti, pavyzdžiui, Užupy pas kryžių, katedros aikštėje, Vokiečių gatvėje, Žydu, pas Bonifratrus ir kitur. Dabar magistratas tuos šulinius uždarė. Kas nori gerti — temoka pinigus. Yra pastatytos atitinkamos budelės, kur sėdį bobelės parduoda vandenį po 2—3 skat. už kibirą. Vidutiniškai šeimynai reikia 5—6 kibirų vandens į dieną, o tai 15 sk. kasdien, 4,50 auks. kas mėnuo. Proletarui 15 sk. didelis pinigas: 3 kilogramai bulvių, beveik kilogramas duonos. Užtat jis stengiasi vartoti kuo mažiausiai vandens, o nuo to kencia švara, higiena, sveikatingumas.

“VILNIAUS LIETUVINIMO PAŽANGA”.

Lenkų spauda pastaruoju metu labai sukruoto dėl Lietuvos rankose esančių namų Vilniuje. “ICK” praneša iš Vilniaus laikraščių perspausdintą žinią, esą Lietuviai Vilniuje valdą apie 200 namų. Mažesni namai esą privatinėse rankose, o žymesnieji draugijų. Laikraštis rašo, kad 1930 m. švietimo d-ja “Rytas” pirkes Antakalny namus už 400,300 zlotų, Lietuvos labdarų beš dr-ja sv. Mikalojaus gatvėje namus už 31,000 zl. ir Fabriko gatvėje už 35,000 zl. Micevičiaus gatvėje prie Lukiškių aikštės Lietuvos poliklinika pirkesi milžiniškus namus už 160,000 zl. Labdarybės draugija pirkesi dar trečią namą Didžiojoje gatvėje už 117,000 zl. Be to, Vytauto Didžiojo gimnazija pirkesi sau didelių namus ir kitos organizacijos 5 namus.

Visa tai tiesa. Mes tikime. Juo labiau įtikėtina, kad žinios imtos iš notarialinių aktų. Bet ko nustebo Lenkai. Ko jie bijo? Lietuviams Vilnių pirkti nėra reikalo, nes jis ir taip Lietuvos, tik laikinai Lenkų pagrobtas. O juk organizacijos visur turi milijoninius turtus. Kiek čia stebėtina, jei kuri sena Lietuvos organizacija nusipirko sau patalpas už keliasdešimt ar šimtą tukstančių.

LIETUVIAI ISPERKĄ VILNIŲ?

S. m. Birželio ir Liepos mėn. Vilniaus Lietuviai nupirko miesto centre iš piniginių nusmukusių lenkų 8 didžiulius murinius namus, provincijoje du dvarų ir atidarė dvi didesles pienes, paleisdami jų apyvarton žymius kapitalus. Visa tai perka už Vilniui Vaduoti Sąjungos pinigų — Tokiomis tai žiniomis peni savo skaitytojus endekų “Dziennik Wlenski”. Be to, tą pačią žinutę įdėjo ir “Express Wlenski”, įvardydamas šitai: “Nasze ulice, ich kamienice” (“Mūsų gatvės, jų namai”).

LENKAS KUNIGAS NUKEN- TĖJO DĖL TEISYBĖS.

Trakų klebonas Malynič Malicki neleido skambinti bažnyčios varpais per Pilsudskio laidotuves. Varpinėn įsibrovusius 8 patriotiskai nusiteikusius gimnazistus užrakino ir visą naktį pralaidė kaip kalėjime. Be to, kitą dieną pamaldų metu pasakė pamokslą, kur šiu dienu lenkai buvo išvadinti stabmeldžiai: “Marsalo lavoną padėjo ant patrankos, kaip balvoną — stabą, o pro šalį ėjo mirties pa-

buklai ir jų nešėjai — kariai, nes miręs yra buvęs jų profesijos meistras.” Teisingas kunigas energingai gynėsi ir prašė išteisinimo, nes panašiai kaip jis yra nusiteikę ir keli tukstančiai jo parapijiečių. Jie buvo atvykę net pas vaivada Vilniun ir demonstravo ties ju langais su bažnytinėmis vėliavomis. Teismas nubaudė teisybe pamėgusi kleboną pusantrų metų kalėti.

KONTRABANDA

“Kur. Wil.” pastebi, jog administracijos linijoje klesti kontrabanda. Esą Lietuvos pasienio sargyba be kličių leidžianti vežti prekes Vilniaus kraštan, ypač tabaką, razinkas ir druską. Vienkart mūtų inspektorių sučiupo tik ką prašmugliuotą druską, bet patyrinėjęs ištinkino, kad ji Lenkiška. Laimė jis nepastebėjo, kad šį Lenkų druska buvo dar Lietuvos kaimie maše. . . . Kartą ėjusi didelė galvijų partija. Ją leido plaukti per ežerą, o kad sargybai duoti darbo, po vieną karvę paleido į šonus, kur jas triumfalčiai sučiupo Lenkų KOP’o kareiviai. Kol jie džiaugėsi laimikiu, tuomet, pro jų nosę buvo nuvaryta 100 galvijų. Iš Vilniaus pusės apsimokėtų manufakturos kontrabanda, bet jos neleidžia abidvi pusės ir todėl jos gabenimas yra veik negalimas. Kontrabandistai turi gausiai giminių vienoj ir kitoj linijos pusėj. Be to, jie gerai su gyvena su Lenkų pasienio kari-ninkais. . . . “M. V.”

ANDRICA LIETUVOJE

(Tąsa nuo 1 lapo.)

daši vieni prie kitų ir simbolizuoja, kaip sakoma, Lietuvos ukininko su žydu ir numirusių taikų vieno su kitu sugyvenimą. Atvykęs į Lietuvą, kol vietiniai vaisiai nenuokę, bandyk sulaukyti savo apetitą nuo vaisių. Šis rašytojas mokėjo 30 Amerikoniškų centų už vieną pyčių, bet neturėjo nei širdies nei pinigų sau pasivelyti paragauti vynuogijų kurios kainuoja \$1 už svarą. Kitų Liepos vaisių prekės Kaune: agrastai, 30 centų už svarą; vyšnios, 40 centų už svarą; 20 centų už svarą melono ir 12 centų už vieną oranžį. Tomatės buvo 25 centai už svarą ir buvo prašoma \$3 už bonką paprasto vyno. Lietuviškos rūšės “hot dogs” (sosičkos) buvo po 4 centus, su muštarda ir bulka.

Nejudinamas turtas atrodo kad apsimoka, o ypatingai moderniški apartmentiniai namai. Sulig šių laikų įrengtas trijų kambarių su virtuve apartmentas atneša \$40 į mėnasį savininkui ir turi užmokėti randą iš anksto.

Lietuva, irgi, turi krasaženklis renkaitį kabinėto ministerių kuris mėgsta išteikti savo draugams retus krasaženklus. Imdami Skansen, garsu atviro oro Stockholm muziejų už modelį, Lietuviai tikisi įsisteigti tokį muziejų Kaune. Senas ir naujas Lietuvos kaimo gyvenimas tikruose namuose su gyvais žmonėmis butų parodomas. Darbininkai čia uždirba nuo 30 iki 90 centų į dieną — 10 valandų darbo. Išlavinti darbininkai uždirba taip daug kaip \$2.25 į dieną. Alga gerai apmokamo valdininko yra iki \$300 į mėnasį aukštumo. Kauno Majoras, miesto turinčio 120,000 gyventojų, gauna, man buvo sakyta, \$600 į mėnasį.

3 CENTAI Rašydami “Dirvos” Redakcijai arba Admit. stracijai kokius pa-klausimus visada įdėkite 3c pašto ženklelį atsakymui.

Jos. Konecnig (Buvusioj Lazicko vietoj) JEWELER Parduoda Deimantus, Ziedus, Laikrodžius, Laikrodėlius, RADIO SETUS IR TUBES Taipgi atlieka visoki taisyms 6407 SUPERIOR AVE. Arti E. 65th Street

C. F. Petraitis 6702 SUPERIOR (viršuje) Telef. HEnd. 5699

Kai Lietuviams išrodo kad jie perdaug moka už elektrą jie neeikvoja daug laiko reikalau-dami sumažimo kainos. Tėmyk pastarąjį susirėmimą su Belgų vedama kumpanija Kaune.

Kumpanija atsiskak sumažinti kainas. Kauno žmonės nusipirko kerolinines lempas ir atsisa-kė vartoti elektrą. Grynos pas-ekmės: Keturiuosdesimts nuošimčių numušta ant elektros kainos.

Daugekvoldriai sijonai yra madoje pas Lietuvos miestietes merginas. Daug daugiau mer-ginų negu vaikinių yra Lietuvo-je ir kraičio sistema čia pasi-laiko, taipogi.

Užrubežiniai automobiliai ne atvažiuoja į Lietuvą kasdiena, tai automobilis su Connecticut ženklais sukėlė mažą sensaciją gatvėje. Šis rašytojas paliko savo automobilį Danzige; skri-do į Kauno Vokiečių orlaiviu ir sugrįžo į Danzigą keliolika die-nų vėliaus Rusų orlaiviu.

Kalbant apie kelivaičius ir au-tomobilius, aš turiu ką tarti apie Kauno takses. Kai čia tak-se važiuoji, nereikia tankiai mirkčioti. Gal aš labai apsirin-ku apie tą visą dalyką, bet pa-tėmyjau kad kas kartas kaip tik aš akis užmerkiau, takse rodė 3 centus daugiau.

Turėdamas paproti tankiai mirksėti ir patėmyjes kad visi Kauno takse-meteriai yra tuo pačiu pobūdžio užsikrėtę, aš nu-tariau nesinaudoti taksijų važia-vimu.

Amerikos doleriai čia yra ge-riau žinomi už bile kitus užru-bežinius pinigus ir kairkuriuos laiktus versliai — tarpe savęs — vertina Amerikos dolerio verte.

Lietuva ir Lenkija yra vienu-tinės Europoje dvi šalys, kurios — turinčios bendrus rubežius — vis dar nesikalba.

Gyvendamas prie Lenkijos Lietuvos rubežius, bile katroje pusėje, ir jei nori aplankyti savo gimines kitoje pusėje ru-bežiaus, sakysim, mylios atstu-moje, reikia pirmiaus nuvykti į Vokietiją ir iš ten atvykti į lauką skersai nuo savo namų.

Skaito Kartą Į Savaitę

Kaune išėina vienas Lenkis-kas dienraštis. Laikraščiai tu-rinti daugiausia sakitytojų Lie-tuvoje yra ne dienraščiai, o sa-vaivraščiai, nes didžiama šalies žmonių yra užsiėmę žemdirbys-tė savaitės laike ir tik savaitės pabaigoje skaitymui turi dau-giau laiko, man sakė Lietuvos laikraštinnikas.

Kaune gyvena 500 buvusių Amerikiečių. Aš greit susidrau-gavau su dviem iš jų: Matu Šalčium, laikraštinniku, kuris tik sugrįžo iš keturių metų kelionės aplink pasaulį ir kurio knyga apie kelionės patyrimus yra naujausia ir geriausia par-siduoda Lietuvoje; ir Martiny Balevičium, kuris gyveno virš 20 metų Akrono. p. Šalčius turi giminių Clevelande. Lietuviai valgo šešius kartus į dieną ir užkandis geroje val-gykoje kainuoja apie 40 centų, su stiklu degtinės.

Amerikoniškos filmos yra daugiausiai mėgstamos teatrų lankytojų. Po jų seka Vokis-kos, Rusiškos, Francuziškos, ir Angliškos, paminėtoje tvarko-je. “It Happened One Night,” su Clark Gable ir Claudette Col-ber, buvo rodoma kai aš Kau-ne buvau.

3 CENTAI Rašydami “Dirvos” Redakcijai arba Admit. stracijai kokius pa-klausimus visada įdėkite 3c pašto ženklelį atsakymui.

VISOKIOS APDRAUDOS-INSURANCE reikalais kreipkitės pas mane Gyvastes apdraudai (Life Ins.) patelefonuokit dėl paaiškinimų Apdraudžių namus nuo ugnies, tornados, taipgi namu baldus ir automobilius; prie to apdraudžiu nuo sužeidimų ir parupini kitokia apdrauda. Jeigu baigiasis jusų apdrauda ant namo ar kitko, duo-kit man ja atnaujinti. C. F. Petraitis 6702 SUPERIOR (viršuje) Telef. HEnd. 5699

REIKALĖ VISOKIOS APDRAUDOS
Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiskus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmiau šaukite mus negu ugniagesius (firemonus).
Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate ir Apdraudos Agentura
P. P. MULIOLIS
6606 Superior Ave. Cleveland HEn. 6729

WILKELIS FUNERAL HOME
Licensed Funeral Director
6522 Superior Avenue
NORINTEMS KAMBARIUS DUODAME VELTUI.
Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok mūsų patarnavimas, užjauta, simpatija ir prielakumas yra visoms lygus, be tsizvelgimo į kaštus.
Patarnavimas greitas, aukščiausias rūšies ir visais atžvilgiais moderniškas.
HENDERSON 9292

LIETUVIŲ TAUTOS PASKIRTIS

PROF. Z. ŽEMAIČIO PASKAITA

PATEIKTA PIRMAM PASAULINIUI LIETUVIŲ KONGRESUI, KAUNE.

1. Kas yra tauta?

Tuo klausimu moksle galime aptikti įvairių apibrėžimų — definicijų. Paprastai suprantama, kad tauta yra žmonijos dalis, kurioje suburia žmonės jų bendra kilmė, kalba, praeitis, papročiai, teritorija. Tačiau tokia definicija nėra tiksli, nes yra tautų (pav. Zydai), neturintys bendros teritorijos; yra žmonių, priklausantių tam tikrai tautai, bet nekalbančių josios kalba, kaip antai yra nemaža airių, kalbančių angliškai; taip pat yra, ypač Vilniaus Krašte, daug žmonių, kurie išvardžiai jaučiasi Lietuviais, kad ir nekalba Lietuviškai.

Bet mums ir nelabai svarbu tautos sąvokos griežtas apibrėžimas. Sprendžiamos reikšmės čia mums turi tai, kad tauta yra gyvas organizmas. Ji yra didesnio sutelktinio organizmo, šeimų ir paskirų individų visuma. Ji nuolat reikiama mažiausiais ir kartais dideliais veiksmais, vadinas, gyvena, dažnai matome — auga, bręsta, kartais suseraga, tai vėl sveiksta ir t. t., panašiai, kaip kad esti su paskiru žmogumi.

Kokia yra kiekvienos tautos paskirtis?

Tai yra vienas bendrų klausimų: kam gyvena žmogus, žmonija, koks to tikslas. Tai yra didelės, nuo amžių rupimos teologams, filosofams, dailinai sociologams problemos. Jos sudaro svarbų filosofijos skyrių, vad. teleologija, nagrinėjanti tikslus viso to, kas egzistuoja, prileidžiant, kad savo tikslą turi ne tik sąmoningi mūsų veiksmai, bet ir tie visuomeninio gyvenimo ir net bendrai gamtos reiškiniai, kurie nuo žmogaus sąmoningo veikimo ir visai nepriklauso. Atsakymų vieni ieško viršgamtinėse, metafizinėse ir transcendentinėse priežastyse: dievybėje, abstraktinėse sąvokose etc., vadinas, jie krypta metafizinėse ir transcendentinėse teleologijos pusėn. Kiti mokslininkai kiekvieno fenomeno — reiškinio tikslų ieško pačiuose nagrinėjamuose objektuose ir tuomi linksta vadinosios immanentinės teleologijos pusėn. Yra ir dar kitokių nuomonių ir srovių.

Kongreso Tikslas

2. Kap matome, taip bendrai išreikštieji klausimai tegal-

li būti palikti teologams ir filosofams nagrinėti. Nebudamas nė vienu jų, nebūčiau sutikęs ir išdrįsęs kalbėti tokiais sunkiais ir iš esmės kažin ar išsprendžiamais pagrin d i n i a i s klausimais. Pagalios, jei tais klausimais ateitų naujų minčių galvon ir nespecialistui, tai jos turėtų būti nagrinėjamos specialistų kongresuose ar specialiejuose kongrese, susirinkusiame ne akademiniais, a plataus visuomeninio veikimo sumetimais.

Kongreso organizuotojų buvo paaiškinta, kad ir mano tema turi būti gvildinama ne filosofiskai — akademine, bet visuomeniskai — veiksmine prasme, ir kad daugiau turėtų būti paliesti susiję su pagrindine tema tautinio veikimo uždaviniai. Kaip bent kiek dirbęs tautinį darbą nuo 1903 m., ilgokai kovojęs kitų tautybių tarpe dėl mūsų kultūrinių ir politinių idealų, išdrįsau priimti, su minėtais rezervais, siulymą ir pasidalyti su Tamstomis mano trumpomis ir netiksliais mintimis; kaip suprantu mūsų tautos paskirtį ir plaukiančius iš to mums, Lietuviams, uždavinius ir privalomus veiksmus.

Nė kiek nedrištu manyti, kad šia plačia ir svarbią temą išsamiai nušviestu trumpame referate, arba kad daug naujų idėjų iškelsiu. Tautos paskirties ir uždavinių klausimu daug gražių minčių pareikšta mūsų atgimimo pranašų, apaštalu ir daininų raštuose; apščiū jų aptinkame ir rimtesniuose šių dienų leidiniuose, bet ypač gausu tokių gražių ir vertingų deimantų mūsų Prezidento Antano Smetonos raštuose bei kalbose ir gilaus mūsų tautos psichologijos tyrinėtojo ir žinovo prof. St. Šalkausko veikaluose. Mums čia rupi padaryti tautos paskirties klausimu kaip ir apžvalga, santrauka, susidaryti maža mintijimo schema.

Žmogaus Paskirtis

3. Mūsų palyginta tauta su paskiru individui — žmogui. Pameginsime tęsti tą analogiją ir coliau tautos paskirties klausimui nušviesti.

Kokia bendra ir galutinė žmogaus paskirtis, — apie tai teologai ir filosofai ginčijasi, tomų tomus prirašę, toliau rašo, ir ne mūsų pajėgoms tas ginčas išspręsti. Mes čia apsisostime ties elementarinėmis žmogaus paskirties formomis, kurios galėtų būti išreikštos šiais, mūsų manymu, neginčytiniais dėsniais:

(a) Gyvo žmogaus pirmoji elementarinė paskirtis yra — palaikyti savo gyvybę ir niekas, net ir jis pats, neturi teisės ją naikinti, jei tik ji neįgyja nesveikų formų, kurios stato kitų gyvybes pavojun;

(b) Kiekvienam žmogui priklauso įgimtinė teisė siekti visų savo pajėgų išvystymo, pilnutinės asmenybės išugdymo ir apreiškimo ir

(c) Pats savo žmoniškai egzistencijai beveik visa gaudamas iš kitų žmonių, iš visos žmonijos, žmogus privalo savo gyvenimu atitarnauti žmonijai tomis, išgalėmis ir formomis kurios jam skirtos.

Tautos Paskirtis

Mums rodomi toki pat neginčijami dėsniai yra taikytini ir tautai, kaip dideliame žmonių

kollektivui, gyvam sutelktiniam vienetui. Jei tauta fiziškai ir dvasiškai gyva, auga, — niekas, net ji pati, neturi teisės nutraukti tą gyvybę gija. Tauta gali atsisturti sunkiose sąlygose, vargą vargti, susirgti, — tuomet reikia ją gelbėti, padėti jai ir pačiai gydytis, bet niekas neturi teisės jos gyvybę pakirsti ar ginčyti jos teisę gyventi. Jos elementarinė teisė ir paskirtis yra ugdyti savo pajėgas, tuo budu siekiant pilnutinio gyvenimo ir duoti žmonijai tai, ką ji gali. Tai yra jos įgimtinė paskirtis.

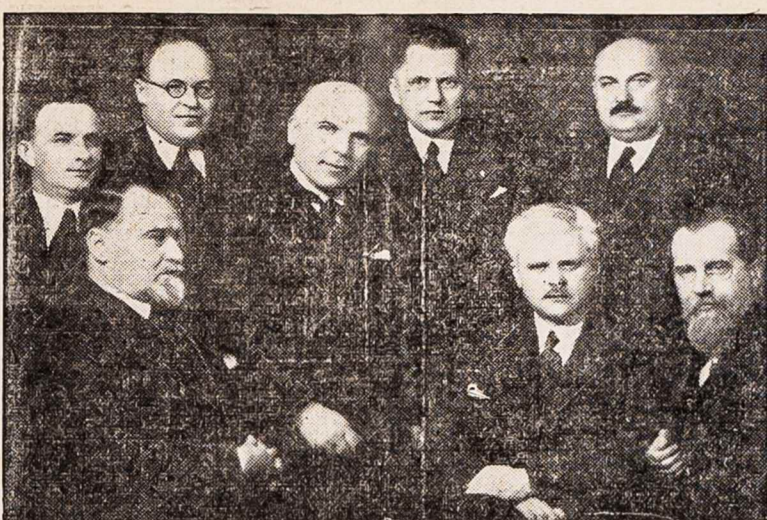
4. Ar Lietuvos tauta yra gyvas organizmas, turis savybių, ryškiai jį skiriančių nuo kitų kategorijos sutelktinių vienetų, organizmų. Ar ji vykde ir vykdo savo elementarinę įgimtinę paskirtį — kovoti dėl savo gyvybės ir siekti pilnutinio gyvenimo? Ar yali ji ką duoti Bent kiek žvilgtelėję mūsų tautos praeitin, turėsime į tuos klausimus griežtai atsakyti — taip!

Dar priešistorinėje gadynėje toje Europos daly, kame vėliau vystėsi Lietuvos tautos gyvenimas, gyventa giminingų mums žmonių, mūsų prosenuolių, turėjusių savą, kad ir primityvią kultūrą. Prieš pusantą tūkstantį metų mūsų protėviai pradėjo žengti žmonių istorijon ir ne kaip koki laukiniai žmogėdros, o kaip savaip kultūrinę žmonių padermę, gynusi savą kraštą nuo atėjusių engėjų, bet nevangis bendrauti su taikingais svetimais pirkliais. Tai liudija gausiai randami, užsilikę nuo anų laikų, palaikai: pinigai, dabos ir namų apyvokos daiktai ir kt., gautieji mainais iš graikų, romėnų ir net foinikėnų.

Raštiškieji istoriniai dokumentai aprašo Lietuvius, jau žiloje senovėje turėjusius savo skirtingą kalbą, tikybą, papročius, — bendrai, turėjusius savitą, gana aukštą aiems laikams kultūrą. Apie jos aukštį liudija bešališkas Pabaltijo tautų tyrinėtojas, neseniai miręs Suomų profesorius Aug. Niemi. Iš savo gilių mokslinių tyrimų jis darė išvadą, kad Suomiai, iki maždaug 6—7 šimtmečio po Kr. betarpiai kaimynavę jų teritorijos pietuose su Lietuviais, pasiskolino tuomet iš jų kai kurias dainas, išlikusias pas juos iki šiol, pasisavino audimo ir pynimo raštų, žemės ukio ir namų apyvokos daiktų — ir tą ryškiai liudija išlikę Suomų kalboje skolinginiai Lietuviškieji žodžiai, reiškią pasiskolintus daiktus.

Lietuviai Sekė Savo Paskirtį

Lietuvių tauta visą laiką rodė nepaprastą atsparumą svetimųjų pastangoms nudylyti jos skirtingas savybes. Savo indyvėybę instinktyviai gindami Lietuviai nesigailėjo ir gyvybės. Tai rodo jų atkaklios kovos su žiauriais priešais, ryžusiais priimti mūsų protėviams svetimą tikybą, kalbą, papročius, visuomeninę santvarką. Ilgų amžių eigoje, istorinių audrų verpetuose Lietuviai išsaugojo ir atsinešę į šiuos laikus savo nuostabią kalbą kuriąja susidomėjo mokslo pasaulis. Ar daug rasime kalbų, kurios nesukeldamos svetimšaliuose materialinių interesų, verstų tuos svetimšalius studijuoti jas yvairių žė-

DRAUGIJOS UŽSIENIO LIETUVIAMS REMTI VALDYBA Iš kairės į dešinę, sėdi: Kauno Miesto Majoras, A. Merkys ir Prof. Mykolas Biržiška. Stovi, ta pačia tvarka: Socialinio Draudimo Inspektorius, K. Kasakaitis, "Trimito" Redaktorius, J. Kalnėnas, Adv. Ropolas Skipitis, V. Daužvardis ir Prof. Kazys Šlezevičius. (Tsb.)

mės paviršiaus kraštų universitetuose? — Musų kalba ir betokių materialinių sumetimų plačiai pasaulyje studijuojama aukštoje mokyklose.

Bet Lietuvos tauta kartu su tuo nėra užsispyrėlė, sustingusi savo pirmųkščioje kulturoje, kaip kad ir dabar atsitinka su primityvėmis tautomis. Priešingai, ji mokoje taikytis kintantoms gyvenimo sąlygoms, arba, teisingiau, sąlygas panaudoti savo tikslams. Pav., ji prieš penkius su puse šimtus metų priėmė krikščionių tikybą, tačiau daug ką savaip joje reikė ir tuos papročius atsinešė net dabartin. Realiam gyvenime Lietuvos mokoje panaudoti ir pasisavinti visokius išradimus, savaip juos taikydami savo reikalams.

Mūsų politinė istorija moko, kad Lietuvos tauta gražiai mokoje panaudoti susidarancias apyptovas ne tik sau apyinti, bet ir galingai, gražiai surėdytai, aiems laikams visai moderniškai valstybei sukurti. Vėliau, nepriklausomybę praradusi ir sunkiausiais laikams užėjus, tauta ir supančiąją šelstančių svetimų gajalų juroje išsaugojo savo indyvėybę. Bet ir tokiose tragiškose apyptovose ji nesitenkino pasyviu saugojimu. Istorinių įvykių pritenkta ir ištisus amžius nežmoniškai slėgiama, Lietuvos tauta vis dėlto emė atsigausti. Praėjusio šimtmečio antroje pusėje ji emė gaivališkai reikšti savo gyvybę. Ji iš šiaudinių pastogių išugdė savą inteligentią, nebudama siautusios politinės ir dvasinės reakcijos, kai Rusų valdžia trukdė sodiečiams eiti mokslus, o mūsų nutautusi bajorija ir dvasiškija šnairavo į "chamus", drįsusius mokyti, jei tik jie nebuvo išanksto patekę jų globon ir, reiškia, svetimon tautinėn įtakon. Čia Lietuvos tauta, likusi vien tik liaudimi, parodė savo gajumą ir susipratimą tokiam laipsny, kaip gal nė viena kita tauta pasauly. Jos sunkiai pagimdytoji šviesuomenė emė energingai reikšti tautos valią ir ginti jos teises.

Liaudis Auklėjo Intelligentus

Ne tuščiai ištarti čia žodžiai: "kaip gal nė viena kita tauta pasauly". Iš tiesų, pažvelkime aplink save: ar rasime kur tokį kraštą, kur tamsi inertiinga valstiečių liaudis būtų išugdžiusi tiek aukštą inteligentią, kaip Lietuvos? Tebunie čia man leista panaudoti mano asmenišką patyrimo davinius iš studentavimo laikų. Nelegalusis Odesos Lietuvos studentų ratelis 1903—05 metais palaikė artimą pažintį su taip pat nelegalia Lenkų studentų draugija, tiek pat kovojusia prieš bendrą cariškosios Rusijos priespaudą. Pažinau beveik visus Lenkus, draugijos narius, kurių anuo metu buvo rodos apie 65 žmones. Man specialiai patyrynėsus pasirodė, kad jų tarpe buvo tik du valstiečiai, turtingesniųjų tėvų vaikai; visi kiti buvo bajoraičiai arba miestiečiai. Mu-

valstybę sukurti: esą jai truksta šviesuomenės bendrai ir visokių specialistų įvairioms valstybinio gyvenimo sritims rupinti etc.

Ir kas gi pasirodė? Mes ne tik vienam momentui mokoje mės paskelbti savo nepriklausomybę, bet mokoje ją išsaugoti ir ginti. O kai dėl susitvarkymo, tai tą atlikome nepalyginti geriau, ney daugelis tų, kas dėl mūsų abejojo. Visose srityse ir valstybės gyvenimo srityse padaryta nepaprasta pažanga, — nesigirdami galime pasidžiaugti — didesnė, negu mūsų kaimynų. Tą kiekvienas lengvai gali patikrinti, pavartęs mūsų gyvenimo statistinius davinius ir palyginęs jų kitimo greitumą su kitų kraštų kitimais ir atsivėlęgęs į tuos galimus, kuriuos mūsų kraštas yra paveldėjęs iš Rusijos laikų. Juk mes iš anų tamsių laikų negavome savo mokyklų, neatsinešėme kapitalų; kraštas atiteko mums nualintas, karo nuokiotas ir dvejų svetimų žlugusių valiutų materialiai iščulytas, daug darbingų žmonių žuvo. Priešai visai trukdė mums tvarkytis arba, pagrobę mūsų sostinę Vilnių, privertė mus kurtis naujoje vietoje, dėti šimtus milijonų ir taip trukstantų kapitalų — iš esmės neproduktingon, bet neišvengiamon laimiosios sostinės statybon. Žemės ukis paveldėtas labai primityvus, o tauta ir sunkiomis apyptovomis staigiai jį pakėlė ir padarė tiek lankstų, kad jis sekmingai ima taikytis pasaulinėse rinkose konjunktūroms. Tuo pačiu laiku įvykdyta amžiais brendusi milžiniška žemės reформа, laikinai sukurtusi visą krašto ukį. Žodžiu, Lietuva ir čia parodė nepaprastą gajumą, ryžtingumą gyventi, augti, tobulėti ir susidarė butiniausias sąlygas pilnutiniam gyvenimui kurtis.

Tauta, Tai Šeima

6. Taigi matome, kad Lietuvos tauta praecity ir dabarty energingai vykde ir vykdo pagrindinius savo paskirties uždavinius — prievoles. Kokius gi uždavinius ji stato tautai ateičiai, ir ar tauta išgalės juos vykdyti?

Pirmiausia, elementarinė jos paskirtis ateity — išlaikyti savo gyvybę. Trumpai apžvelgti praecity teikia gana garantijų, kad tauta čia pilnai ištęsis: išsilaukėme, esame gyvi ir busime toki ateity.

Iš mūsų nedraugų pusės pasigirsta kai kam nusiminimą keliačių balsų, kam esą reikalinga mūsų tautos gyvybė. Musų atsakymas: pirmiausia mums patiems. Tauta juk yra išplė-

toji šeima. Pilnutinis žmogus gali susiformuoti ir subresti tik šeimoje: joje jis išmoka kalbėti, mintyti, pajunta artimųjų žmonių globą, meilę, pats išmoka mylėti artimą, pamilsta savo šeimos papročius, tradicijas; išmoka vertinti žmonių santykius. Žmogus augęs be šeimos dažniausia visą gyvenimą junta savy kaž kokį trukumą. Pastebėta, kad tam tikras ryškus liudėsio atspindis nuolat lydi našlaitėlius ir pamestinukus, augintus be motiniškos meilės; kituose, šiurkštesnio budo indyvituose, liudėsio atspindžius pakeičia keršto ir žiaurumo debesėliai.

Lygiai negerai turi jaustis žmogus be tautos, kaip platesnės šeimos, kurioje formuojasi žmogaus asmenybė. Visi gerai žinome, kaip nelaimingas ir visiškos svetimais jaučiasi kiekvienas mums, atsidaures svetimam krašte. Visi aplinkos žmonės jam svetimi, jis neįjunta jiems jokių pareigų ir tokių apyptovų verčiamas dažnai virsta šaltu, savanauđziu užkietėjėliu, jei tik jo nešildo ugnelė meilės toli likusiai tėvynei ir jos žmonėms. Tad Lietuvos tautos ateities paskirtis yra ir visapusiai auklėti savo vaikus, ugdyti juos sąmoningais, dorais, jautriais ir ryžtingais, žodžiu pilnutiniais žmonėmis.

Lietuvių Palankumas

Lietuvių tauta turtinga auklėjamaisiais elementais. Visa jos praeitis — tai ištisa epopeja atkaklių kovų su ganta ir su žmonėmis dėl buvio, bet syki ir garbingų kovų bei laimėjimų. Lietuviai ir žiauriausias senovės laikais nepsizymėjo ypatingu žiaurumu. Su nugalėtaisiais elgėsi paprastai žmoniškai, pavergtomis tautoms buvo pakantrus, tolerantingi. Lietuviai pagonyms švelniai globojo pavergtuosius krikščionis (Gudus, Rusus) ir tada, kai iš kitos pusės krikščionybės vardan Lietuviai buvo naikinami ir žiauriausiai žudomi. Lietuvos tautos sukurti milžiniška valstybė, atsirėmusi Baltijos ir Juodųjų jūrų, gražiai taikiai buvo valdoma. Tautos genijus tam sukūrė didelę teisybę, garsųjį Lietuvos Statutą, kurio galėjo pavydėti kai kurios ir seniau istorijoje figuravusios tautos.

(Bus daugiau.)

STONIS RESTAURANT

Didžiausia ir Gražiausia LIETUVIŠKA VALGYKLA
Duodame į stalą skaniausius valgius ir visokius legališkus GERIMUS
6824 Superior Ave.

Pažink Savo Krašto Grožį---Atsilankyk

NEW YORK—KLAIPEDA

Per Gothenburgą, Švedija

Laivakorčių kainos Trečia klase

Ten \$97.50

Ten ir atgal 167.00

J. A. V. mokesčiai atskirai —

Laių išplaukimai iš New Yorko

DROTTNINGHOLM Rugs. 24

GRIPSHOLM — Saplio 3

KUNGSHOLM — Spalio 23

GRIPSHOLM — Spalio 30

Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM". Platinės informacijos teikia ir parduoda laivakortes visi mūsų autorizuoti agentai, taipgi visi mūsų skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St. New York, N. Y.

"DIRVA"
\$1.00
(už pusę metų)

Už naujas prenumeratas savo arba kitiems užrašant, mokant pilną metinę prenumeratą \$2, po senovei duodame \$2 vertės knygų dovanų. Kalbinkit savo draugus užsiprenumeruoti "Dirvą".

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KIVIRČIAI UŽ "SVASTIKĄ"

Didesniam pagarsinimui Nazių viešpatavimo, Vokiečiai pradėjo ant savo laivų plaventi Hitlerio emblema. Svastikos ženklą. (Baltimores Laurinaitis tvirtina kad Svastika paeinanti nuo senovės Lietuvių ženklo, "Šviestakos.") Kiek laiko prieš Nazių Svastiką pradėjo protestai plaukti į Sv. Valstijų Valstijos Departmentą, ir to Departmento posekretoris, p. Phillips, persergėjo Vokiečius kas link Svastikos plavenimo Amerikos uostuose. Vokiečiai vienok to persergėjimo nepaisė.

Atpalukas Vokiečių laivui "Bremen" į New Yorką, šių metų Birželio 25 d., minia užpludo laivą, nuplėšė Hitlerio Svastiką ir įmetė į Hudson upę. New Yorko policija ir laivo jureiviai ėmė vyti laivo užpuolikus ir penki jų buvo areštuoti. Šiominis dienas New Yorko kriminalinis teismas svarstė tu penkių įvardintų komunistų bylą.

Išmesdamas kriminalinį skundą prieš kaltinanuosius, teisėjas Brodsky išpeikė Hitlerio valdymą ir pavadinė laivą "Bremen" piratų laivą, plaukiančiu po piratiška vėliava, Nazių Svastika. Raštiškame nuosprendžio pateikime teisėjas Brodsky pareiškė:

"Išdidus iškelimas šios (Nazių) emblemos juk drasiai nešė su savim tą pačią piktą dėmę kaip ir piratiškas laivas ir uostą šios tautos ir jos laivus suteršė aukštai ir išdidžiai iškelta juoda piratiška vėliava.

"Plačiau žiurint, tikrai gali išrodyti kad, tos riaušės laike "Bremeno" čia buvimo buvo išauktos plavenimo šios emblemos ir tuos kurie skaito ją kaip užsimojimą prieš žmoniją.

"Iškelimas New Yorko uoste vėliavos su svastika buvo, teisėtai ar neteisėtai, palaikyta šių kaltinamųjų ir kitų mūsų piliečių, už tuščią ir begėdišką pasididžiavimą vėliava kuri simbolizuoja viską kas yra priešinga Dievo duotiems Amerikos idealams ir nepakeičiamoms žmonių teisėms gyvenimo laisvės ir siekimo gerovės; kad jų mintyse ta Nazių valdžios emblema stoja už atėminą" (Vokietijos) "žmonių teisų vien tik remiantis religijiniai bei tuatiniais pamatais, ir paniekinimą mokytų profesorių; atėmimą tiesių sekti mokslą ir pelnytį pragyvenimą; pavergimą moterų ir darbininkų; pavergimą nekaltų mlaširdingų seserų prie mažiausių priekibių; panaikinimą šventos trejybės: laisvės žodžio, laisvės spaudos, ir laisvo teisėto susirinkimo; užčiaupimą kultūros, grasinimą pavojumi laisvei; revoliaciją prieš civilizaciją — trumpai, už grįžimą prie vidurinių amžių, jei ne barbariškų, draugijinių ir politišku sąlygų."

Vokietijos spauda teisėją Brodskį visai išdėgė, o jos valdžia, per savo atstovą Washington, Hans Luther, Amerikos valdžiai, prieš to-

kią teisėjo Brodskio opinią pateiktą su nuosprendžiu užprotestavo. Sv. Valstijų Valstybės Sekretorius, p. Hull, Vokiečių atstovui pareiškė, jog bus pareikalautas raportas iš New Yorko Valstijos Gubernatoriaus Lehmano "Bremeno" incidento reikale. Vienok, kai teisėjas Brodskis yra New Yorko miesto, o ne Federalės valdžios teisėjas, tai faktinai Federalė valdžia ant jo neturi jokio autoriteto. Pats teisėjas Brodskis pareiškė, jog ant kiek tas dalykas jį patį liečia, tai jis laikas tą bylą užbaigta.

New Yorke ir kitur Vokiečiai kelia truksmą, šaučia protesto mitingus, ir reikalauja kad kaltinimas prieš įvardintus komunistus būtų svarstomas iš naujo.

Ypatingai Naziams pikta kad Žydų kilmės teisėjas Brodsky taip jų Svastiką "išnevožyjo."

LOUIZIANOS KRUVINA TRAGEDIJA

Karti tragedija įvyko Luizianoje pračio Sekmadienio vakare. Dr. C. Weiss paleido du šuvių į Luizianos Sv. Valstijų Senatorių Huey P. Long. Šuvis perskrodė jį per vidurius ir jis nepoilo mirė. Dr. Weiss ant vietos krito nuo keliolikos kulku paleistų Sen. Long sargų.

Įduomi buvo asmenybė Sen. Long. Įduomi — bet ne idealizuojama.

Jis gimė 1893 metais. Luizianoje, iš neturtingų tėvų, kaime. Sulaukęs 16 metų tapo keliaujančiu parlavėju virtuvinių indų, parlikęs tėvo ukį, tėvus ir mokyklą. Jo 19-tuose amžiaus metuose buvo kaltintas užmušystėje, bet išsiteisino. Turėdamas 20 metų apsidė, ir susilaukė dviejų sūnų ir dukters. Vėliaus, į 10 mėnasių užbaigęs tiesų mokklą, ir 1915 metais liko pilnu advokatu. Kandidatavo ir buvo išrinktu Luizianos Gubernatoriumi 1928 metais; gi 1930 metais liko išrinktu į Sv. Valstijų Senatą.

LIAUDIES DAINA

Trys liepaitės papūpelyj,
Visos vienam kelmuzėlyj.
Ir atėjo trys mergaitės
Pas upuzės liepaitės.
Dvi sesytės prie šakelių
Prisilaikiusios peržengė,
O paskiausi negalėjo,
Tai įpuolė į upele.
Ją nešė upuzėlė
Į platuji Nemunėlį.
Nepalaikė Nemunėlis,
Ir nunešė į Rusnelę.
Rusnė ją nepalaikė
Ir nunešė į mareles.
Marios ją nepalaikė
Ir nunešė į juraites.
Juros ją nepalaikė,
Ir nuplovė į krantelį.
Čia užaugo žalia liepa
Su devynioms šakužėlėmis.
Ein' brolytis dudą pjauti
Iš liepaitės šakužėlės.
Graziai skamba mano dūda,
Balsas graudžiai atsiliepia.
Ir atsakė motinėle:
Tai ne balsas iš liepaitės,
Tai sesytės dvaselaitė
Ant vandenaičio plaukdama.

Nors Sen. Long buvo demokratas, bet Luizianoje jis buvo tokiu pat, maž-daug diktatoriumi kaip Mussolini Italijoje arba Hitleris Vokietijoje. Jo valioje ten buvo visa Luizianos valdžia ir jos viešasiai turtas. Jis ir stoji už vargšus, ir juos kartu engė. Jis kovojo už laisvę, ir kartu laisvę neigė.

Pastaraisiais laikais jis užsimojė likti Sv. Valstijų Prezidentu. Yra sakoma, jei šiais laikais Washington butų buvęs silpnesnis Prezidentas kaip Rooseveltas, tai Long jau būtų likęs Amerikos diktatoriumi.

Nesenai pasirodė jo knyga, kurioje jis nurodo ką jis darytų jei jis liktų Prezidentu ir kokį Kabineta jis sudarytų.

Louizianai jis darė gero ir blogo: jis ją ir garsino ir žemino.

Kongrese jis kai usispiravo, tai kalbėdavo po iki 15 valandų be sustojimo siekdamas savo tikslo.

Kadangi "kiekvienas smarkesnis vėjas su savimi nešasi dulkes," tai ir Long turėjo daug pasekėjų — bet nemažai ir priešų. Ilgas ir nuobodus brutaliskumas privedė, matyt, jauną gydytoją prie kruvino žiaurumo — žudynės.

Sen. Long numirus Luizianoje sumišimai. Long artimie sebrai ir šalinikai nori patys diktatoriais likti. Diktatūros priešai nori atsteigti Valstijoje populiarę valdžią.

Louizianoje ir sąlyje velionis Long, jei kai kur ir kai kam ir rodėsi darė gero, abelnai nieko garbinamo nesukurė.

Turėjo velionis didelę energiją ir patvarumą. Sekdamas Jeffersoną, Lincolną, ir kitus prakilnus valstybių kurėjus, Long butų galėjęs daug gero padaryti.

Ta kruvina ir apgailėtina Luizianos tragedija ir jos busiančios pasekos verta tēmyti ne tik patiems diktatoriams, bet ir mums visiems. Dabar gi galima tik pasakyti: žiaurumas gimdo žiaurumą.

APSIDAIRIUS

Rašo Vyt. Širvydas.

Lietuvių Spalvos Etiopijoje Abisinija, Lietuviai lengivau ištarti negu Etiopija; tačiau to krašto gyventojai nori vadintis tuo vardu kuriuo "istorijos tėvas" Herodotus juos žinojo — Etiopai. Lietuviai juomu tai, kad Etiopų vėliava sudaryta iš tu pačių spalvų kaip Lietuvių, butent: žalios, geltonos ir raudonos, o Lietuvos vėliava, iš geltonos, žalios ir raudonos.

Kaimietis Kuris i žmones Išėjo

Pračio mėnaso pradžioje Italų diktatorių atlanke savo gimtinę Maria di Montemaggiore parapijoje, ir atidengė lentelę, iškalta jo gimtinio namo akmeninėje sienoje. Lentelėje parašas, paties Mussolini sugalvotas, sitoks:

"Siame uky, vardu Collina, nuo 1600 iki 1900 metų, gyveno ir dirbo ištisos kartos Mussolinių. Čia gimė, Lapkričio 11, 1854, ir mano tėvas. Šitos atminties norėjo Benito Mussolini, Liepos 29, 1935, tryliktoje metuose fašistų gadyneš."

Be paties Mussolinio ceremonijose dalyvavo jo žmona ir sūnai, Vittorio ir Bruno, kurie abu dabar išvyko kariauti Afrikon.

Vokiška "Kultura"

London "Times", Rugs. 4, praneša sitokią žinutę iš Berlino, iš kur naciai nori mokyti Lietuvą "kulturingai" gyventi. Tulas vyrukas linksminos alieneje ir vilgėsi alučiu. Išėjdamas, jis atsidurė į slaptos policijos narį, kuris, vyruko apytamsios išveizdos suklaidintas, ėmė jį keikti ir vadinti "žydų kiauale". Kadangi vyrukas buvo tiek pat gero "Arijonų" kraujo kaip ir policistas, tai labai supyko ir tvojo policistui žandą, kad tas kuliu apvirto. Policistas pakilęs išsiėmė savo policijiską kortelę ir vėl pradėjo žodžiūti. Vyrukas vėl jį gerai pataikytu kirčiu paguldė. Tada policistas, dar ant žemės gulėdamas, išsiėmė revolverį ir vyruką nušovė. Nuotikis įvyko netoli nuo Kaizerio Wilhelmo atminčiai pastatytos bažnyčios.

Bulgarų Padėka Lietuvos Karaliui

Varna mieste, Bulgarijoje, Rugs. 4, atidengta paminklas Lietuvos ir Lenkijos karaliui, Ladislavui Šeštajam, kuris krito mūšyje 1444 metais, gindamas Bulgariją ir Vengriją (kurie šalių karaliūmis jis taip pat tada buvo) nuo Turkų.

Ta Pačia Rykšte Plaka

Akim permetus, vargiai kas sakys, kad Vokietija ir Rusija tos pačios sistemos valdomos. Berline komunistams galvas kapa ir žydams barzdas rauna, kuomet Maskvoje komunistai ir žydai gerbiausiai žmonės. Tačiau, demokrato ir laisvės mylėtojo akimis žiurint, Vokiečiai plakami ta pačia rykšte kaip Rusai: atimama minties laisvė ir viskas organizuojama valstybiškai-karišku pagrindu. Generalas Goringas sako, kad "teismai turi vadovautis vien valstybės nauda," o Sovietų Krylenko turavoja: "kiekvienas teisėjas privalo atminti, kad jo nuosprendžiai privalo laikytis nieko kito tik valstybės naudos." Vokietijos teisių ministeris sako: "Niekas neturi kesintis prieš nacių nusistatymo vieningumą," o Leninas sakydavo: "Partija tai ne draugija debatams vesti." Reikia sprandą lenk ir busi išganytas. Per nacių partijos susivaižavimą Nurenberge, Goebels (propogandos ministeris) tvirtino: "Mes be klaidų, ir negalime nievieno pakęsti, kuris sakytų, kad ir jo pusėje yra tiesos." Siems žodžiams atsakmba Leningrade užmušto Kirovo pareiškimas: "Niekas negali pakelti ginčo prieš Stalina, visoks pagrindinis

(Tąsa ant 5 lapo.)

ZALGIRIS

(Tęsinys iš pereito num.)

IX. Žvėrių urve.

Grafas Braunšveigas pavedė suimtą Skirmuntę Šteinhauzeno pilies kryžievių ukvedžiui, kad jis ją padarytų krikščione. Tačiau kryžievis, pamatęs nepaprastai gražią merginą, sumanė ją palenkti savo gyvuliškiems norams. O kai Skirmuntė griežtai jam pasipriešino — uždarė ją drėgname ir tamsiame kambaryje. Dar prirakino ją grandiniais prie sienos.

Vieną pavakarį, belaukdami gryžtant išvykusių Ariogalą savo draugų, po vakarinių pamaldų, kryžieviai susirinko vakarienės. Išvykėliams jau senai buvo metas gryžti. Betgi jų vis dar nebuvo. Nerimo pagauti kryžieviai visai speliojo apie jų likimą.

Šiaip-taip susiraminę, galop išsiskirtė kas sau. Valgomajame bepaliko pilies viršininkas ir ukvedys, apystoris žmogelis. — Kaip, broliu ukvedy, laikosi krikščionys? Ar šiandien ją matei? — užklausė grafas Braunšveigas.

— Matyti mačiau, bet nėra vilties kad ji suprastų šventą mūsų tikėjimą. Blaškosi, trankosi, lyg laukinė, arba nelabojo apsėsta!

— Žiurėk man jos, tai geras grobinyš. Vingėla liausis dabar smarkavęs kai ji mūsų rankose. Kad ne ta aplinkybė, jau senai butų ji padžiauta ant šakos.

— Argi galima karti tokia gražuolė? — tarė ukvedys. — Duokite tikiai laiko: aš ją išmokysiu krikščionių tikėjimo tiesų, pakrikštysiu. Tada bus puiki mergaitė, kurios panorės ne vienas kunigaikštis.

— Moterų grožis — žmonijos pagunda ir pragaištis! — atkirto grafas, kuris, prieš įstodamas į kryžievių ordina, praužė visus savo turtus besilinksmindamas su moterimis.

— Galimas dalykas. Bet tokios gražuolės man dar nėra tekę matyti, — sulpsėtėsi ukvedys.

Kai jiedu išsikalbėję nuėjo kas į savo kambarį, ukvedys tuoj išsitraukė iš slaptos sandėliuko bonką puikiausio vyno. Gardžiuodamasis išgėrė keletą taurelių ir atsigulė į minkštą ir patogią lovą. Jis dabar ėmė mąstyti kad jei jis butų pilies viršininku, gražuolė tikrai neištruktų iš jo nagų.

— Daili, velniukštis!... — sumurmėjo jis, užsnusdamas.

Kiti visi kryžieviai gulėjo tuo tarpu ant kietų lentų, apsikloję tikiai savo apsiaustu. Grafas Braunšveigas visai negalėjo užmigti. Ukvedžio žodžiai jam tebeskambėjo ausyse. Dailus merginos paveikslas visą laiką stovėjo akyse. Jis meldėsi kad Dievas pašalintų pagundą. Jis nelabasis jam šnibždėte šnibždėjo kad eitu ir pažūrėtų belaisvės.

Po nemigo nakties jis vos nusivilko į koplyčią rytinių maldų. Po mišų užsidarė savo kambaryje ir nieko neįsileido, pasisakdamas susirges. Nėjo nei bendrų pietų valgyti.

Besibaigiant pietums, už pilies vartų suaidėjo rago balsas. Ant pylimų kareiviai sujudo, sukruto. Kelni iš miško jojo kožkoki raiteliai su balta vėliavėle. Nuėjęs pilies pasiuntinis patyrė kad kunigaikščio Vingėlos atstovai nori pamatyti patį pilies viršininką, grafą Braunšveigą.

Braunšveigas iškart nenorėjo vykti. Buvo bemanas išvaikyti Vingėlos pasiuntinius armotų šuviais. Išgirdęs betgi kad miško tankumynėje randasi stiprus palydovų buris, užsoko ant arkljo ir su dešimčia savo palydovų išvyko kalbėtis su pasiuntiniais.

— Kas esi ir ko nori? — tarė jis, prijojęs prie pasiuntinio. — Aš Šteinhauzeno pilies viršininkas.

— Aš esu Žemaičių kunigaikščio Vingėlos pasiuntinis, Virba, — išdidžiai atsakė paklaustasis. — Pirmiausia perskaityk štai šį savo viršininko laišką.

— Mano viršininko laišką? — nustebė Braunšveigas. — Kas jam atsitiko? Kur jis?

— Ariogalos pilies rusyje, — atsakė Virba.

Grafas išblyško. Jis paėmė laiškelį ir perskaitė. Lupos jam virpėjo. Atrodė

ISTORIŠKA APYSAKA IŠ VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKŲ (Parašė Juozas Sužiedėlis)

dabar labai nusimines ir susijaudinęs.

— Na? — tarė Virba.

— Na, — pakartojo Braunšveigas. — Tat ko norite?

— Norime kad jūs, vagys, atiduotumėm mums kunigaikštę mainais už savo viršininką ir kitus belaisvius. Ir netrukdykite, kitaip jų gyvų nepamatysit.

— Aš tave pirmiau liepsiu pakarti! — sušuko įtužęs kryžievis.

— Na, manęs tu nepasieksi, — ramiai atsakė Virba. — Verčiau pasiskubink gėbėti savuosius.

— Grafas niršo, bet susivaldė, ir pažalvojęs tarė:

— Rytoj duosiu galutinį atsakymą.

Tai taręs, kuogreičiausia nuėjo į pili. Tuojau suaukęs visus savo karius, paskelbė jiems kad visas kryžievių buris, išvykęs vaduoti suimtųjų savo draugų, sumuštas ir paimtas į nelaisvę kartu su jų vadu.

Nustebę kryžieviai iškart negalėjo nei žodžio ištarti. Paskui ėmė šukauti:

— Atimsim! Išgelbėsime! Didžią jėgą surinksim! Mes juos su žeme sumaišysim!

— Viskas galima, tik ne taip umai. Vingėla teduoda tris dienas laiko. Jis siulo apsieikti. Reikalauja savo dukters. Kaip jūs manote?

— Tuščia jos! Atiduokim stabmelde! Kas mums iš jos! — rėkavo kryžieviai.

— Gerai, rytoj rėkva mes ją gražinsim. Tik mudu su ukvedžiu pasistengsim ją dar šiandien apkrikštinti, kad nežutu nelaiminga jos siela.

Ukvedys sumišo. Tarybą baigus, jis buvo besiruošias kartu su kitais išeiti iš tarybų salės, bet viršininkas jį sulaukė:

— Luktelėk valandėlę. Tuojau eisim pažūrėti belaisvės.

— Kaip: tuojau? Ne, dabar patarčiau neiti. Ji burtininkė. Nelabojo apsėsta... Su ja nesusikalbėsi.

— Nieka! Laukti nebegalima, reikia skubėti.

— Kad aš ją nors išanksto išpėčiau, — sumurmėjo ukvedys.

Bet viršininkas neklausė.

Ukvedžiui net kojos linko einant. Jam buvo liepta kunigaikštę gerai prižiūrėti, laikyti puikiame kambaryje. O ji buvo tokiame tamsiame urve, kuriame iškaroto nei pamatyti nieko negalėjai.

— Kai Braunšveigas pamatė savo belaisvę gulint ant purvinių šiaudų, padriekėtu ant grindų, ir grandiniu prirakintą už rankų prie sienos, jis net suvirpėjo iš piktai šuktelėjo:

— Ką padarei? Kur puikus kambarys, kur minkšta lova, kur brangūs kilimai, kuriuos aš liečiau jai patiekti?!

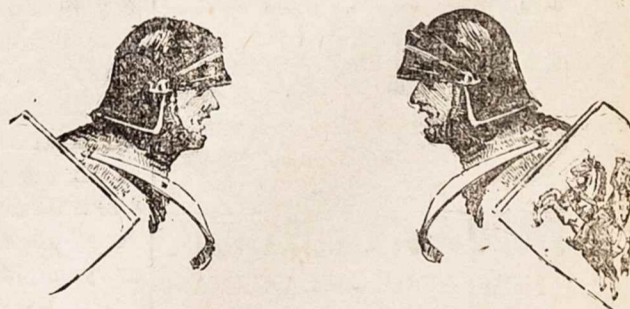
— Del jos sielos išganymo turėjau šitaip pasielgti. Ji pikta dvasia moters pavidale. Nei girdėti nenori apie krikštą.

— Niekše, tuojau atrakink ir nuvesk į geriausią pilyę kambarį!

— Kilnūsiai karžygi! — bandė dar ką ką paaiškinti ar pasiteisinti galutinai sumišęs ukvedys.

— Rakta! — sušuko Braunšveigas.

DU BROLIAI

Du Broliai—istoriška apysaka iš 13-to šimtmečio iš Kunigaikščio Vytenio laikų, apie du brolius kurių vienas jaunas pavogtas išauginamas krikščioniškai. 35 pusl. 19

Lengvas Budas Išmokti Angliškai

Šioje parankaus didumo knygelėje surinkta reikalingiausi žodžiai ir sakiniai greitam prasimokimui Angliškos kalbos. Viskas išdėstyta taip lengvai ir aiškiai kad kiekvienas ta knygelę pastudijavęs tuoj gali pradėti suprasti Anglišką kalbą ir pats kalbėti. Telpa pasikalbėjimai darbo įieškant, važiuojant kur, nuėjus krautvėž, pas daktara, pas barzdaskutį, ir tt. Viskas sykiu išaiškinama ir Lietuviškai. 95 psl. ...35c.

Reikalaukit "Dirvoje"

LIETUVOJE

CEKANAUŠKAS APDOVANOTAS

Kaunas. — Vladas Čekanauskas, Amerikos Lietuvių atstovas Pasaulio Lietuvių Kongrese, Resp. Prezidento aktu už nuopelnus Lietuvai apdovanotas IV laipsnio Gedimino ordinu. V. Čekanauskas gimęs 1894 m. Alytaus apskr. Amerikon išvykęs 1913 m. 1919 m. suorganizavo Amerikoje 250 žmonių legioną Lietuvai ginti. Dabar jis yra Hartfordo Vilniui Vaduoti S-gos sk. pirmininkas.

UOŠVIS SUKAPOJO ŽENTĄ

Birštonas. — Rugpjūčio 13 d. mokytoją šaulį Praną Paulionį uošvis Budrys sukapojo kirviu. Velionis buvo vedęs prieš mėnesį. Šis invykis nepaprastai sujaukino Birštono valsčiaus gyventojus. Tikrai šturpus invykis: Budrys pasmaugė savo žmoną, kirviu sukapojo žentą Paulionį, sužeidė dukferį, padegė brolio namus, ir pats nusišovė. Velionis buvo ilgą laiką šaulių burio sekretoriumi. Nelaimė invykyje Vežonių kaime, nuo Birštono 14 km. Šauliai uniformuoti, su ginklais, dragunai ir pėstininkai, pagerbė savo idėjos draugą, kurį giminės autobusu išvežė į Kalvariją.

VAITKAUS VIS DAR LAUKIA.

Ukmergė. — Apie Vaitkaus skridimą dar gyvai kalbama. Tačiau įvairiai ir manoma. Vienai sako, kad, orams pagerėjus, gal, dar atskris, o antri mano, kad šiemet visai nebeatskris. Iš nuobodumo apie Vaitkų išmanymą net anekdotų. Laikraščių pranešimais nebesijaudinama.

ATSIRADO VAGIŲ.

Panevėžys. — Paskutiniu laiku, ypatingai Kranto g-vėje, labai priviso vagių. Į Zdanavičiaus namus jau trečia naktį iš eilės atsilankė. Pavogė baltinių už 500 litų ir kitokių smulkių dalytų. Dienos metu mėgino išvežti dviračius, bet nerado.

KEISTA DUONA

Marijampolė. — Vienas ukininkas iš Černiaus kepyklos nusipirko kilogramą baltos duonos (pyrago). Nuėjęs prie savo vežimo ukininkas atspiovė nusipirkto duonos ir norėjo užvalgyti. Bet viduj duonoje pasirodė gniužulas žemėtų Vilnų, pakulų ir kažkokių kitų nešvarių daiktų. Tada ukininkas nuėjęs duoną atgal ir prašė gražinti sumokėtus pinigus. Bet pinigų ukininkui nesutiko gražinti. Ukininkas kreipėsi į policiją. Policija duoną patikrino ir tikrai rado visokių nešvarumų. Už tai kepyklos savininkui buvo surašytas protokolais ir patrauktas teisman.

PERKUNO ŠPOSALAI

S. Kalvarija. — Rugpjūčio 15 d., po pietų užėjo smarkus lietus. Jokios perkunijos nebuvo girdėti. Tik vieną kartą sužaubavo ir sugraudė. ai buvo vienintelis šios dienos perkunijos trenksmas. Bet šis trenksmas buvo žalingas — uždegė ir visiškai sudegino Kalnėnų km. ukininko Kazimiersko gyvenamą namą ir jame esantį turtą. Žmonių aukų nebuvo. Trenksmo metu name tebuvo vienas asmuo—ukio savininkas. Trenksmas perkunas namo sienoje išgriovė didelę skylę, bet ten pat sėdėjęs namo savininkas liko visiškai perkuno nepalietas. Namui pradėjus dgti savininkas suspėjo iš namo pasišalinti visiškai sveikas.

RADIO PRIIMTUVAI

Panevėžys. — Vietos pašte paskutiniu laiku įregistruota 760 radio priimtuvų. Už juos kas mėnuo valdžia surenka 1584 lt. mokesčių

DAUG RIESUTŲ

Biržai. — Didžiulėse Biržų girininkijos giriose yra labai daug lazdynų. Dabar jau galima pastebėti pulkus žmonių, traukiančių į girių riešutauti. Už leidimą vieną sezoną uogauti ir riešutauti reikia mokėti vieną litą. Dėl to riešutautojų yra labai daug. Patys riešutai jau beveik prinokę. Jie šiemet gerai užderėjo.

RADO SENŲ PINIGŲ LĖKĖČIAI.

Mikity kaime Megerytės lauke kertant rugius rasta daug senų varinių pinigų iš 1660—1666 metų. Ant vienu pinigėlių galima įžiūrėti vyti, ant kitų erelių.

NELAIMĖ VEŽANT DOBILUS

Čarliava. —S. m. Liepos mėn. 15 d. važiavo į Kauną Pažerų gyv B. su dobilų vežimu. Netoli Juozapavo dv. vežimas apvirtė ir po vežimo mirtinai ji prispaudė. Subėgė žmonės gelsi beti rado jau negyva.

KOMUNISTINĖ LITERATURA BANKE

Šiauliai. — Saugumo policija Liepos 27 d. sulaukė Šiaulių centralinio žydų banko tarnautoją S. Grinfeldą, pas kurį rado didelį kiekį komunistinės literatūros. Atidarius stalčių to stalo, prie kurio Grinfeldas dirbo, rasta jame keletas egzempliorių kom. laikraščio "Raudonoji pagelba." Nusikaltėlis suimtas.

PIRKO RUSŲ TABAKO Ū

Kaunas. — Iš Sov. Rusijos jau atvežta į Lietuvą 10 vagonų Kaukazo tabako, kurį ten pirkto tabako fabrikai. Atvežtas tabakas padalintas tarp Kauno ir Klaipėdos fabrikų.

ISMOKO ČIEPYTI ROZES

Numiestis. — Rozės (mes vadiname radastomis) atkeliaavo pas mus iš Prusų. Pirkdavome jas Širvintos (Vokietijoje) miestelyje ir mokėdavome už kelmelį nuo 3 iki 7 litų. Užėjus bepinigėi, rožių neperka, bet dauginamės jų čiepydami patys. Sekasi neblogai; kas netingi prisiaugina įvairių spalvų ir atmainų rožių ne tik sau, bet ir pardavimui.

AUDINIŲ IR MEZGINŲ PARODA.

Tauragė. — Šiomis dienomis Tauragės aukšt. komerc. mokykloje buvo audimo ir mezgimo kursų darbų įdomi paroda, kurią aplankė per 300 žmonių. Buvo išstatyta apie 200 eksponatų. Audiniai ir mezginiai išmargininti tautiškais ornamentais ir raštais. Paroda lankytojams paliko gražų įspūdį.

RENGIA STEGTI AERODROMĄ

Zarasai. — Susisiekimo ministerija numato Zarasuose įrengti lėktuvams nusileisti aerodromą. Tam reikalui čia yra gerų vietų.

AUGINA PAMIDORUS

Marijampolė. — Prieš kokia 10 metų retai kur daržuose užeidavai auginamus pamidorus (tomates), o dar rečiau juos vartodavo valgiui. Dabar sunku rasti daržą be pamidorų ir šeiminingę, kuri nežinotų, kad pamidorus galima valgyti.

PABRANGO DROBĖ

Airogala. — Pradėjus miestuose dėvėti naminės drobės rubus, tuo susirupino ir kaimas. Čia reta mergaitė, kuri nenešiotų linų drobės suknelės. Šį mada taip staigiai įsivyravo, kad tuojaus drobės kaina pašoko nuo 2—3 litų metrui.

"DIRVOS" AGENTAS

Conn. valstijoje "Dirvos" prenumeratas užrašo žinomas tautininkas Jonas Tareila, kreipkitės prie jo.

VIETINĖS ŽINIOS

EUCARISTINIS KONGRESAS

Katalikų Eucharistinis Kongresas šį metą įvyks Clevelande, Rugsėjo 23-26 dieną. Dalyvaus jame daug atstovų, jų tarpe per šimtą Vyskupų. Katalikų Bažnyčios ir miestas rengiasi toms iškilms. Centras šio Kongreso bus šv. Jono Katedroje, kuri yra naujai perdirbama.

Eucharistinio Kongreso programa, Clevelande bus rodomos specialės judžių filmos, "Septynių Kalnų Ganytojas." Tos filmos, su gražia muzika ir giesmėmis, parodys Vatikano Miestą, Sv. Tėvą, ir daug kitų dvasiškių ir sveitškių didelių asmenybių. Filmose bus girdima: "Sublime Marche Pontificale," "Agnė Dei," "Ave Maria," ir Grounodo, "Eiga į Kalvariją." Handel'o "Aleliuja." Banini'o "Panis Angelicus," gieda John McCormack.

Tose filmose bus matoma ir daug Katalikams svarbių regyklų, kaip tai: Vatikano Dailės Turtai, Mussolinio atsilakymas pas Sv. Tėvą, Scautų apsilankymas Vatikane, ir tt.

Surengimu Eucharistinio Kongreso rūpinasi pats šios dioclezijos Vyskupas Srhrembs ir kiti aukšti dvasininkai.

NAMŲ PAGERINIMAS

Kiekviena šeiminingė nori pajvairinti savo namus. Kai kada namai pasijvairina pakeitimu rakandų. Tankiausiai vienok namai pasivairina permainymų rakandų susstatymo, — kas tankiai suerzina šeimyninką.

Vienas iš lengvų būdų namų pajvairinimui, tai įsigijimas naujų lempų. Geriausiai galima pasirinkti visokios rūšies lempų Elektros Lygos parodoje užvartytoje, "Matymo Mokslas," Builders' Exchange Building.

Bile kambarys, naujoms ir įvairioms lempoms apšviestas, visuomet pasidaro įduomesnis ir parankesnis.

Lempos, tinkamai pritaikytos, kiekviename darbe taupo akis ir neapsunkina sveikatos.

DEMOKRATŲ PIKNIKAS

Lietuvių Demokratų Klubas rengia rudeninį didelį pikniką, Sekadienyje, Rugsėjo-Sept. 22, kaip 1 valanda dienų, Naujos Parapijos Darže, 18022 Neff Road. Gros gera muzika šokiams. Dalyvaus daug kandidatų į visokias valdiškas vietas.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

Pirmadienyje, Rugsėjo 16 d., poni Elžbieta Coe, pradės mokyti Anglų kalbą, nuo 1 iki 3 po pietų, St. Clair Viešojo Knygyno Skyriaus kambariuose. Seni ir nauji mokiniai kviečiami imti Anglų kalbos pamokas.

JI DAINUOS

P. I. Rože Lukaševičiūtė

Dainuos "Dirvos" Redaktoriaus, p. K. S. Karpiaus Sutiktuose, Spalio 6 d., Lietuvių Salėje, Clevelande.

RUDEINIS PIKNIKAS

Moteryų Sąjungos 36-ta Kuopa turės nepaprastą pikniką, Sekmadienyje, Rugsėjo-Sept. 15 dieną, Naujos Parapijos Darže. Bus visokie nepaprasti kontestai vyrams, moterims, merginoms, berniukams ir mergaitėms. Geriausi muzikantai gros Lietuviškus ir Amerikoniskus šokius. Moterys žada visiems atsilankiusiems smagų pusdienį.

MYSLĖ. — Be sparnų lekia, be kojų eina. Devesys.

MYSLĖ. — Šėmas jautis dangų laižo. Dumai.

EVERY STUDENT NEEDS A SIGHT-SAVING STUDY LAMP

THE ELECTRICAL LEAGUE

Rašo Tėvams Laišką

Jaunuoliai, kurie geriausiai pasižymi pamoky kambariuose, sportuose ir asmeniškam populiarume, yra daug galimybių kad pasižymės ir visame savo gyvenime.

Bet geriausi pasižymėjimai mokyklose arba kolegijose ne visai lengvi.

Daug reikia gerų ypatybių — ir viena iš jų tai geras matymas.

Apgailėtina, kad vienas iš penkių vaikų pradinėse mokyklose, ir du iš penkių studentų kolegijose, yra apsučkinti akių silpnumu.

Iš tų kurie neatsilaiko mokyklose arba kolegijose, trys iš penkių yra aukštos silpnumo akiai.

Todėl, je jus numatote jag jusų vaikai turi silpnumus akių, privalote daryti pastangas kad jų akys būtų išekzaminuotos ir išgydytos.

Je jusų vaikai turi sveikas akis, saugokite jas kaip didžiausios verties brangakmenis.

Apsaugokite juos nuo nuvarginimo akių suteikdami jiems gerą šviesą studijavimui.

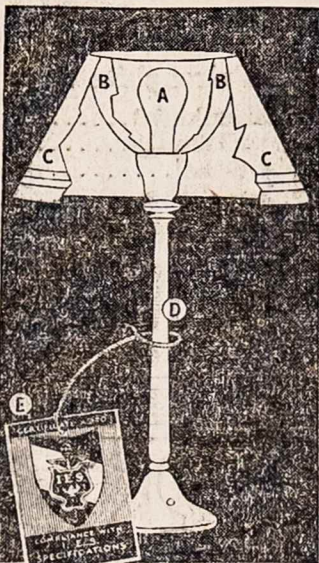
Mes ne tik rekomenduojame, bet RAGINAME, kad koznas berniukas ir kozna mergaitė mokykloje arba kolegijoje būtų aprūpinti "SIGHT-SAVING STUDY LEMPA."

Su pagarba

THE ELECTRICAL LEAGUE

"LIGHT-SAVING STUDY LEMPOS" YPATYBES

- A — 100 watt šviesos lemputė.
- B — Stiklo reflektorius ir šviesos išlietojas.
- C — Platus goptuvas su patiesalu.
- D — Aukštas didis
- E — I. E. S. užgyrimo ženklas.

"SIGHT-SAVING" STUDY LEMPA

- TEIKIA tinkamą kiekį šviesos — nuo 3 iki 5 kartų tiek kaip paprasta lempa.
- TEIKIA tinkamą šviesą — be žerėjimo.
- TEIKIA tiesioginę ir netiesioginę šviesą.
- TEIKIA platesnį šviesos ratą ant bile stal.
- TEIKIA "geresnę šviesą geresniam matymui."

Approved by the ILLUMINATING ENGINEERING SOCIETY INTERNATIONAL ORGANIZATION OF LIGHTING ENGINEERS

SIGHT IS PRICELESS — LIGHT IS CHEAP

Kiek Uždirba Žemės Ukio Darbininkai

Kaunas. — Per paskutinius metus ekonominiai sunkumai daugiau palietė ir Lietuvos žemės ukį. Del to žymiai nukrito žemės ukio gaminių kainos ir atpigo gyvoji darbo jėga. Symet Lietuvoje vidutiniškai bernui už darbą žemės ukyje metinės algos mokama 230 litų, pusberniui 150 litų, merginai 180 litų, pusmergei 120 litų, ir piemeniui 85 litus.

Brangiausios algos žemės ukio darbininkams yra Klaipėdos krašte, Šiaulių ir Biržų apskrityse. Ten per metus vadenas uždirba 300 litų, mergina 250—300 litų, piemuo 125—150 litų. Gi mažiausia uždirba Seinu, Alytaus ir Trakų apskričių laukų darbininkai. Ten dauna 50 litų mažiau negu kituose Lietuvos apskrityuose.

Anksčiau žemės ukio darbininkai gaudavo daug didesnes metines algas negu dabar: 1931 metais mokėta dvigubai daugiau kaip šiais metais.

Nors gyvoji darbo jėga ir atpigo, tačiau žemės ukio gaminių kainos Lietuvoj dar daugiau nukrito. Lietuvos ukininkui prieš 3—4 metus buvo lengviau mokėti dvigubą atlyginimą kaip dabar.

Lietuvoje jau taip priimta kad žemės ukio darbininkams be algų dar nemokamai duodama butas, kuras, šviesa, maistas ir darbo rubai. Tuo būdu, jų atlyginimas nėra jau toks mažas lyginant su miesto darbininkų uždarbiu.

Padienių laukų darbininkų atlyginimas dabar taip pat atpigo. Šiuo laiku už darbo dieną, duodant maistą, mokama: vyrui 1.65c ir moteriai 1.20c. Neduodant maisto, vyrui mokama 2.40c, moteriai 1.80c. už dieną. Tsb.

REIKALINGA jauna mergina kuri moka namų darbus. Saukite telefonu: GARFIELD 8811-J.

APSIDAIRIUS

(Tąsa nuo 4 lapo.)

darbas turi laikytis Stalino nurodymų." Del kalėjimų politiniams kaliniams ir bolševikai ir načiai laikosi tų pačių minčių, Krassinas syj del Gorki kalėjimo išsireiškė: "Kai kuriems tenai mokykla buvo sunki." O Goriingas pareiškė: "koncentracijos stovyklos ne sanatorijos sveikatai pagydyti." Abi valdymo sistemos stengiasi įdievinti savo vadus-diktatorius, Goebels aną dieną suriko dideliu maldingum: "Tu, mūsų vade, davei mums mūsų kasdienę duonelę!" O Molotovas atsisaukė Maskvoje: "Visi reikalai pradžia semia pas Staliną."

Lietuviams, įspraustiems tarp tokių valdymosi sistemų negali būti jauku ir malonu. Tačiau, istorija moko, kad tokie kvailiavimai ilgai nesitęsia. Ateina Giltinė, kuri diktatorius paguldo jo šešiomis pėdomis, o jų pakalikai sunyksta.

"Dirvos" Redakcija priima ir talpina pranešimus apie vietinį Lietuvos judėjimą, nemokamai. Pranešimai turi būti parašyti

SIUVIMO MOKYKLA

Mokina merginas ir moteris kirpti, siūti ir Dirbtuvės "Power Machine" operuoti. Mokinimo mokesčiai žema. Informacijos teikiamecs veltui.

Kreipkitės:—

Progressive Dress-making School, 406 Euclid Avenue.

Telefono įdėjeiui tai tik atgal įdėjimas kito telefono. Bet namų šeiminingei jis reiškia daug daugiau. Turėjimas telefono namuose ir vėl jai suteikia žingeidžius pasikugždėjimus, sutaupo alsinančius žygius, palengvina namų darbą ir reikale pašaukia pagelbą.

Namų šeimyninkė nemėgsta neparankumo ir vienatvės be telefono. Štai kodėl daug šeimų ir vėl atgal įsideda telefonus. Jei ir vėl norite turėti telefoną, pašaukite mus ir mes jį įdėsime tojaus.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

'DIRVOS' REDAKTORIAUS SUTIKTUVĖS

Sekmadienyje, Spalio-Oct. 6 d., vakare, bus specialiai surengtos 'Dirvos' Redaktoriui, p. K. S. Karpiui, iškilmingos sutiktuvės, Lietuvių Svetainėje.

Parveža p. Karpiaus Clevelandiečiams žiniais apie Pirmą Pasaulinį Lietuvių Kongresą, Kaune. Jis praneš gyvu žodžiu šiose sutiktuvėse kas Kongrese buvo nuveikta, kokia buvo nuotaka ir kokius vaisius tas Kongresas žada Lietuvių ateičiai.

Parveža jis taipogi daug Lietuvos dailės ir meno gaminių: Lietuvos dailininkų pieštų paveikslų, molinių indų, skaptuotų dalykų, visokių gintarų — iš Palangos, įvairių nepaprastų audinių, gražių vaizdų paveikslų, ir skanių, tikrų Lietuviškų gėrimų.

Jo sutiktuvėms yra rengiamas gražus programos. Apart paties p. Karpiaus, kalbės Adv. Nadas Ratenis. Bus ir dainų ir muzikos. Muzikalų programą pildys dainininkė, p-lė. Rože Lukasevičiūtė, iš Youngstown, Ohio, Jaunoji Birutė, ir daug kitų, kurie vėlesniuose pranešimuose bus paminėta. Gauta nuo p. Karpiaus, iš Kauno, daug naujausių Lietuvos dainų; jos bus dainuojamos p. Karpiaus sutiktuvėse.

Po programo bus šokiai. Gros geriausia orkestra.

Visi ir visos dalyvaukime p. Karpiaus sutiktuvėse!

ISTAISYTOS LIETUVIŲ SVETAINĖS ATIDARYMAS

Sekmadienyje, Rugsėjo-Sept. 29 d., kaip 6 valandos vakare, Lietuvių Svetainėje, įvyks naujai istaisytos Lietuvių Svetainės atidarymo ceremonijos. Kalbės Adv. Nadas Ratenis, Inž. Pius J. Žuris, Kun. Karužiškis, ir kiti. Bus ir dainų ir muzikos; bet apie tai bus vėliau pranešta.

Meldžiame visų rengtis prie tų didelių ir gražių iškilmių, ir prašome visas draugijas, klubus ir organizacijas jokių kitų parengimų tą vakarą nerengti — kartu šiose iškilmėse dalyvauti. Salės Komisija.

DARŽELIŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

Clevelando Kilturinių Darželių Lygos atstovai susirinks Majoro ofise, Penktadienyje, Rugsėjo 13, kaip 4 valandos po pietų. Lietuvių Kultūros Darželių atstovai irgi dalyvaus.

OPEROS ŽVAIGŽDĖ DAINUOS CLEVELANDE

Barbara Darlys

'Dirvos' Redaktoriui, p. K. S. Karpiui, sudarė sutartį su operos dainininke, poni Barbara Darlys (Drangeliene) ir p-lė. Aldona Briedyte, garsia Chicago pianiste, kurios abi artistės dalyvavo Pasauliniame Lietuvių Kongrese, — kuria sutartime šios dvi artistės sutiko pateikti koncertą Clevelande ateinančią žiemą.

Abi artistės padarė neišdildoma įspūdį Kaune ir visoje Lietuvoje koncertuose ir operoje. Operoje "Aida," Lietuvos Valstybės Operoje ir per radio, poni Darlys pasirodė nepaprastai esanti talentinga. Savo melodingu balsu ji sužavėjo visą Lietuvą.

PADIDĖJO PP. VILKELIŲ ŠEIMA

Garnys, rengdamasi išlėkti į siltesnius kraštus, sustojo ant Superior Avenue ir paliko pp. Nikodemui ir Aldonai (Jankauskaitėi) Vilkeiams, gražuolę dukrelę, 7 svarų, Antradienio ryte, Rugsėjo 11-to. Poni Vilkelienė jaučiasi gerai. Gi p. Vilkelis, gerai žinomas laidotojas, žada savo dukrelę išauklėti gražioj Lietuviškoj dvasioj, taip kaip pp. Janauskai išauklėjo savo Aldoną, dabartinę ponią Vilkelienę. Poni Vilkelienė yra gabi pianistė. Bet Nikodemus sako, kad p-lė. Vilkelienė, ne tik išmoksianti nuo motinos muzikos, bet busianti ir dainininkė. Jau jaunuolė ir dabar giedanti, "Do, re, mi."

MYSLĖ. — Tėvas negimęs, sunus pražilęs. Ugnis ir dumai.

VILNIAUS GEDULOS

Clevelando Katalikiškų Draugijų Sąsiūvis rengia Vilniaus Gedulos, Sekmadienyje, Spalio 13 d., vakare, Lietuvių Svetainėje. Kalbės iš Lietuvos sugrižęs 'Dirvos' redaktoriui, p. Karpiui Adv. Nadas Ratenis, ir kiti. Kiekviena Lietuvių draugija, kiekvienas Lietuvis ir Lietuvė, privalo dalyvauti Vilniaus Gedulose. Bus didelės Gedulų iškilmės. Vėliau apie tai bus plačiau pranešta. Dalyvaukite ir raginkite kitus dalyvauti.

CLEVELAND TRUST BANK AS 40 METU SENUMO

Cleveland Trust Bankui sukako šiomis dienomis 40 metų. Dabartiniai to banko resursai siekia per \$300,000,000 sumos. Bankas turi 55 skyrius, kuriose dirba 1850 darbininkų. Centralinis skyrius to banko randasi ant kampo Euclid Ave. ir E. 9th St. Bankas buvo pradėtas su \$100,000 kapitalo, 1894 metais. Banko Prazidentas, p. Creech, tvirtina, kad "Ne amžius ir ne didumas — o kaimyniškai naudingumas," bankus išauklėja ir palaiko.

DEMOKRATŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių Demokratų Klubo susirinkims bus Ketverge, Rugsėjo-Sept. 19, kaip 7:30, Lietuvių Svetainėje. Daug yra svarbių reikalų apsparstymui. Bus ir žymių demokratų kandidatų į miesto valdiškas vietas. Apart, pasižymėję Lietuviai demokratai žada suteikti visiems atsilankiusiems draugingus vaizus.

Visi nariai privalo dalyvauti šiame susirinkime ir atsivesti daugus kurie nori prigulėti prie šio Klubo bei žingeidauja demokratų principais.

Klubų Valdyba.

KORTAVIMAS IR ŠOKIAI

Sv. Jurgio Parapijos Vyresniųjų Sodaliečių Skyrius rengia šiaunų Kortavimo Vakara ir Šokius, Sv. Jurgio Parapijos Saleje, Ketvirtadienyje, Rugsėjo 19, kaip 8 val. vakare. Gros Al Alekno orkestra gražiausią šokių muziką; bus puikios ir vertingos dovanos ir skanus užkandžiai kiekvienam stalui. Sodaliečių parengimai visuomet visiems patikdavo. Šis vakaras dar daugiau visiems patiks. Mes kviečiame ir lauksime visų. Sodalietės.

VAKARINIAI KURSAI AUKSTOSIOSE MOKYKLOSE

Rugsėjo 16 ir Lapkričio 7, Clevelande prasideda Aukstosiose Mokyklose (High Schools) šio sezono kursai, dienomis ir vakarais.

Už dienišius kursus nieko nereikia mokėti. Už vakarinius, elementarinius, reikia mokėti \$3 už 15 savaičių mokslo terminą; o už akademinis — komercijos arba technikos — kursus, reikia mokėti \$5 už 15 savaičių mokslo terminą.

Vakarais galima eiti į John Hay High School, prie E. 107 ir Carnegie gatvių, ir į West Technical High School, prie W. 93, netoli Lorain gatvės.

Kas iš Lietuvių myli mokslą, yra proga mokintis

Youth's Forum

Editor—Peter Skukas

Phone: ENdicott 4486

6820 Superior Ave. Cleveland, O

I AM FEARFUL TO TELL

(AS LJAU PASAKYT)

Words by X. Vanagelis
Music by Ant. Vanagaitis

I am fearful to tell
Just how much I love you;
Am afraid to bespeak,
And know not what to do.
For the breezes might hear
And begrudgingly start
To proclaim to the world
Sweet affair of my heart.
Am afraid to foretell, to bespeak,
That I love you, sweetheart.

Translated by Nadas Ratenis

ALLIANCE

The Akron Lithuanian Day Picnic was really and truly a very big success. We congratulate the ALSC for making this great Lithuanian affair such a great success.

The most interesting event on the program to me was the Beauty Contest, although my favorite did not win, I was still satisfied. As there was much competition and the judges had a very difficult job in selecting the winner, I think everyone should have been satisfied.

When the three Lithuanian girls stepped off the platform, with first, second and third prizes, they received a loud round of applause, amid the red, yellow and green ribbons with which they were bedecked.

The Akron boys were pretty lucky in beating the Alliance boys in a "tug of war," because they had the pick of their huskies, although Akron won the cigars by the skin of their teeth.

Take special notice — The Alliance L. C. C. is working for their fall dance at the present. Watch for further details.

P. N. J.

Knowsey Knoos
By SUPER SNOOPER

I guess the shouting is still going but its all taking place in Youngstown, with Joe Derin probably the loudest noise maker of them all. For the Y L S C. again defeated the ALSC. In a soft ball game last Sunday. Faced by the able pitching of Benny York and some timely hitting by his team mates the Steel-towners scored five runs in the first inning, a margin that was too great for the ever fighting Rubbertowners to overcome. And so the contest ended with Akron on the short end on an 8 to 5 count.

MEDICAL ADVICE — If you should perchance get a cold in your chest this coming winter I suggest that you get in touch with Rose Lucas as soon as you can. She has devised a method that will give you immediate relief. If you don't believe me ask her sister Helen about it who has been the latest victim. It's a hot remedy, hey what, Helen? WHERE'S TARZAN? — Here's the inside dope on what Jim Urichison was doing with himself when everybody was looking for him at Mill Creek Park last Sunday. It seems that Jimmy decided to go out and do a bit of cave man antics. So he

began to climb around the cliffs hopping around from rock to rock. However much to his dismay, on his last hop he failed to reach his destination and went down vertically for a drop of some 15 feet on the rocks; below where he bruised his ribs, cracked his head against a good sized stone, and twisted his ankle in a crevice. There he laid for some time in a semi-conscious condition. However, he finally got up shook his head, brushed off his trousers and rejoined the rest of the crowd with whom he spent an enjoyable evening. All I can say is that Jimmy sure can take it.

'AHM AHM — Bill Darulis the star pitcher for the ALSC, arrived at the ball field at exactly 5:13 six minutes after the game was all over. His immediate query was "Has the game started yet?" Well Bill, I know that you have been teaching school for a whole week now, but I never realized that you could be called an absent minded professor so soon.

NOMINATIONS — Our nominations for the life of a party go to none other than Chuck Nevers.

LOVE LORN ADVICE — mi deer trianstumpus, eye reel upon yer services knot bezuz eye tink emni moar ov yur judgment then mi yown butt bezuz evem kyoorius tew sea wot yew wud dew in sutch ja kase.

Iyam ann ekkstremli hansom felir abowet 21 yrs ov aidge, em veree wel bilt ann jenerally verri attractive. personali i tink eye em verri allidgabul.

Iyam atraktid by a yung whielesci lassi width brown ize. eye tink shi iz veree pleezed width mee awl-sew, kuz everi tiem shi luks att mi shi burs intew lafftur (dusz shi luv me?)...hir ownli drawbak iz thet shi kant speak oar tawk intelaguntli (liak mi)...personelli iyam

ov the uppinnyun that shi iz lukki hopping around from rock to rock. 2 halve sumwon ov mi prawwinmentz 2 taik ann intrest inner. inn kunkloozien eye wish yew wood luk intew mi kase ann tell mi if eye shood innkoradge hir 2 tri an maik mi faw! fir hir oar not. vurri innidferentli yers, Still Single Sappo

Poe Ess pleaz rush anser.

ANSWER

Dear Sappo:— Knowing you as well as I do it strikes me as being strange that you should be falling in love. However, if you really love the girl and want her to go for you I suggest that you stay away from her as much as possible. Your best bet would be to start up a correspondence (riat leturz 2 hir) with her, for your power of the pen is much mightier than anything else that you've got.

I would also suggest that you get in touch with this bureau as often as you can. Send us a copy of your love letters so that we may be able to advise you further as you keep making progress.

Hoping to hear from you soon again we are at your service, The Trianstumpus Bureau.

CARD PARTY AND DANCE

St. George's Young Ladies Sociality Sr., are opening the season with a gala Card Party and Dance to be held in the church auditorium, on Thursday evening, Sept. 19, at 8:00 p.m. There's going to be good music furnished by Al Alekna's orchestra for both young and old. Also good prizes for every table, besides door prizes and delicious refreshments. You've always enjoyed the Young Ladies other affairs so we expect to see you there. Don't forget!!! The Young Ladies Sociality St. George's Church.

PARSIDUODA NAMAI

- \$4000. 14 kambarių, siena su siena, nauji furnasai, plytų stogas, su pastoge, maudynėmis. \$1000. Randos neša \$45; lotas 50 x 200, ant Addison Rd, arti Bonna.
- \$4500. 8 kambarių modernškas namas, garažas, E. 109, į pietus nuo St. Clair, vertas 8,500; parsiduoda už \$1500, pinigais.
- \$4000. 10 kambarių, dviem šeimoms, maudynė, furnasas, didelis lotas, E. 74, arti Superior.
- \$1200. 6 kambarių modernškas namas, maudynė, sklepas, plytų stogas, Perkins, arti E. 55 St.
- \$2500. 7 kambariai, maudynė, furnasas, garažas, E. 65 St., arti Superior, \$500, pinigais.

Kreipkitės: 1383 E. 55th St. — Mr. McKENNA Henderson 5282

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE — Laisnuota Laidotuvių Direktorė) Lithuanian Funeral Home

Visiems Lietuviams norintiems naudoti mūsų kambarius leidžiame dykai.

Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir gerenis patarnavimas už kitų. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jusų pasirinkimo. Reikale telefonuokit.

6621 Edna Avenue ENdicott 1763

P. J. KERSIS

1414 STANDARD BANK BLDG. Kampus St. Clair ir Ontario Gat. Ofiso Telef. MAin 1773 Namų KEMore 4740-W.

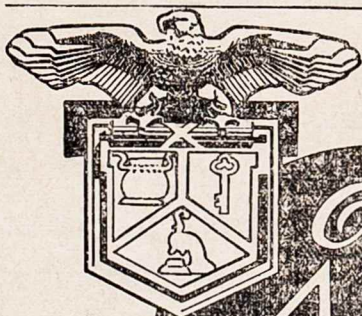
Parku-parduodu bankų knygytes moku aukščiausią kainą už jas. Skolinu pinigais ant namų pirmo morgečio. Atstovauju didžiausias kompanijos apdraudos (insurance) gyvybės, ligoje, nuo ugnies; namus, baldus; pavogimo automobilio, jų susidauzymo, t. t. Reikalaujantiems suteikiu patarimus ir teisingą patarnavimą. Kreipkitės pas mane, busit užganėdinti.

A. WIRBICKAS

užlaiko gražių užeiğą

ALINĖ IR VALGYKLA

Penktadienio vakarais duodama skanios žuvies. 17320 St. Clair Avenue Kampus E. 174th St.

Our 40TH year of usefulness

1895-1935

Cleveland Trust

MEMBER FEDERAL RESERVE SYSTEM
CONVENIENT BRANCH BANKS THROUGHOUT GREATER CLEVELAND

I GET EXTRA MILES FROM EVERY GALLON OF

PENNZIP

THE COLUMBIA REFINING COMPANY

MOTOR-MATCHED GASOLINE REGULAR OR ETHYL

CLEVELAND, OHIO